

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inscripții neșterite nu se primesc.
Abonamentele nu se revind.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primești în Viena
H. Woss, Haasenstein & Vogler (Olo
Hans), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppel, J. Donnerberg; în
Budapesta: A. F. Seidberger, Sch
stein Bernat; în Frankfurt: G. J.
Dauke; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
germond pe o colină 5 cr. și
30 cr. timbra pentru o publi
care. Publicări mai dese după
tarifa și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ 43)

„Gazeta” este în fă-orești
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunii, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atâtă abonamen
tele câtă și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 236.—Anul LVI.

Brașov, Duminecă, 24 Octomvre (5 Noemvre)

1893.

Svêrcolirile dușmane.

Brașov, 23 Octomvre.

În numărul trecut de Duminecă, vorbindu despre „dreptatea unghurască”, am arătat cum unele comitate nu s'au rușinat de vechul lăcomit, în care trăim, și au venit cu propuneri, care de care mai ticăloase și mai draconice, cu scop, dă-se, ca să se curme „agitația” naționalităților nemaghiare, în adevăr însuși numai cu acea intențiune, ca să se sugrume pe deplin libertatea lor și să se împiedece cu desăvârșire orice dezvoltare a lor națională în statul unghur.

Inceputul l'a făcutu congregația comitatului Neograd, care a hotărît să petiționeze la dietă, ca să aducă legi deosebite, prin cari să se „înfrâne agitațiunile preseii valahe și slovace.”

Adunarea comitatului Turoș-Sân-Mărtin, unde majoritatea este maghiară și maghiarună, s'a grăbitu a da în glas șovinistilor dela Neograd hotărîndu, cu ore-care incunghiur, să nu se ia tocmai măsura propusă de aceștia, dăr totuși să se ceară măsuri aspre în contra diarelor slovace, fiindu rugat guvernul să pedepsască nu cu închisoare de stat, ci cu temnița ordinară pe agitatori și să înființeze o fiică „patriotică” slovacă.

A mai venit și comitatul Nagy-Kun-Szolnok și a votat un aruncu de 1 cr. la florinul de dare pentru a înființa un fond de maghiarisare din banii naționalităților, tocmai așa cum au făcutu alte câteva comitate, cari au impus cu forța populațiunei un aruncu în favoarea kulturegyleturilor.

Din acesta societate de capete

scrîntite, aprinse de ură în contra a totu ce nu este maghiar, n'au putut lipsi firesce nici Ungurii comitatului Coșocnei seu alu Clușului, cari au statu totdeauna în fruntea prigonitorilor naționalităților și s'au făcutu nemuritori cu nebuniile lor șoviniste și cu intoleranța lor ne mai pomenită.

Ungurii clușieni au făcut'o și mai bôcănă și au hotărît să adreseze dietei o petițiune, în care nu se mărginesc numai a cere înfrânarea preseii naționalităților cu mijloacele cele mai despotice, ci se pretinde luarea de măsuri legislative din partea dietei pentru nimicirea totală a lor, ér mai ales a Românilor, pe toate terenurile. Acești mici tirani ceru să fiă așa dîcîndu cu totulu delaturată legea de naționalitate dela 1868, să fiă alegătoru numai celu ce scie scrie și ceti unghuresce, și chiar și autonomia noastră bisericescă să fiă nimicită, și mergu până a voi să ne împiedece cu măsuri polițienesci și în dezvoltarea noastră economică.

Și după toate acestea mai au nerușinarea să dîcă, că ei nu ura o caută, ci pacea, că nu voru să slăbescă pe Români, ci numai să întărescă țera!

Vai de țera aceea, care vrea să se întărescă cu măsuri despotice și diavolesci, ca cele propuse de Sécuiulu Bartha și primite „cu însuflețire” de congregația din Clușiu! Pe Români, dîcu ei, nu voru să-i slăbescă, numai țera să fiă tare. Dăr cine e țera?

Celu ce a umblat prin comitatul Clușului, a vădutu, că orașulu Clușiu, acestu cuib alu neimpăcăților noștri dușmani, este incunghiurat totu numai de sate românesce și de popor românescu.

Acestu popor alcătuesce aici țera și nu se pôte cugeta o întărire a țerii cu nisce măsuri, cari n'au de scopu alta, decât a sugruma orice dezvoltare firescă națională a poporului român. Nu voru să slăbescă numai pe Români, căci pentru slăbirea lor a lucratu destul de 26 de ani, ci au degându să-i nimicescă chiar, să nu mai pôtă trăi ca Români pe pământulu lor strămoșesc. Și acesta însamnă la ei întărirea țerii! Cine a mai vădutu ca un ștejar să crească și să se 'ntărescă, când îi tai rădăcinile?

Amu fi dorit ca în înțelesulu acesta să le fi vorbitu Clușienilor unghuri în congregația membrii români din comitat. Unde au fostu aceștia, când s'a votat „cu însuflețire” celu mai dușmănosu act în contra Românilor, din câte au vădutu lumina dîlei?

Nu ne putem esplica absența membrilor români ai reprezentanței comitatense, când sciutu era, ce se plănuesce din partea lui Bartha și soții. Ei trebuia să fiă toți la postulu lor și să protesteze cu energiă în contra atentatului ne mai auditu urzitu de adversarii neamulu nostru din acelu colț de țera, cum au făcutu bunăora naționaliștii slovaci în congregația dela Turoș-Sân-Mărtin.

Oricare să fi fostu cauza acestei întrelăsări, n'a fostu bine. În fața acțiunei întreprinse de dușmanii limbei și ai naționalității noastre pe totă linia spre a ne nimici, avemu sfânta datoriă de a nu sta cu mâinile în sinu, ci a ne ridica cu demnitate și cu energiă vocea în apărarea națiunei noastre atât de urgise și uduite. Trebuie să vedă lumea cu orice ocaziune, că suntemu consci de marea nedreptate, ce ni-se face, trebuie să se convingu,

că nu numai căți-va „agitatori”, cum dîcu adversarii noștri, ci întregu poporul român pretinde ca acesta nedreptate să fiă ștersă, ca să încezeze odată prigonirile și asupririle și să fiă repus în folosirea neimpiedecată a drepturilor sale naționale.

Când toți din toate părțile ne vom ridica cu țăriă glasulu în apărarea drepturilor noastre, a limbei și a culturai noastre românesce, spulberate voru fi toate uneltirile dușmănoase, norii cei gri și întunecoși se voru despica și rațele viitorei învingeri a causei noastre drepte voru străbate până la noi, însufându-ne nou curagiu în lupta desperată ce-o purtăm.

Atentate asupra averii poporului.

II.

Brașov, 23 Octomvre v.

Dacă prin nenorocita rescumperare a regaliilor a fostu cu puțință să li-se răpescă Românilor ardeleni o avere de milioane, fără să se fi ridicat din partea noastră nici măcaru un protestu sguditor în contra acestei nelegiuii, abia ne mai pôte surprinde, când vedem, că lăcomia celor dela putere a luat un avântu atât de mare, încatu astăzi mai că nu există bun românescu, care să fiă asigurat în contra acestor lăcuste cutropitoare.

Nici nu s'a încheiat bine afacerea cu despăgubirea regaliilor și étă că același atentat, aceeași volnicia ne mai pomenită, același jafu monstruos se repetă cu averea poporului nostru printr'o nouă ordinațiune ministerială, datată din Augustu a. c.

La țintă a fostu luat de astădată așa numitul „imprumutu națio-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Doi-spre-dece ca nici unu.

I Ședetorea

Că nu și dă zor fete ori fiicăulu să-ți mai imprumute la guri pe bușteanu, s'era în vremea iernei, când în ședetorea, ca o clipelă să rătăcesce dicala din flueru, și doine după dicală de a dorulu ou dragostea, încatu își vine să sai cobză din pătulu, ca iedul p'angă capră.

Biba era fetișoană bălae, draguță alasă, și în gâtela n'o întrecea Iléna Cousinzéna lui Vereșu-vitezdu. Ea era blândă verguriță și la toți le cădea în driculu inimei, când o vedeau, numai câtu posna din saculu cu sârăcia, care ținea bine socotela de părinții Bibei, le înțeleștase crucișu-de-a curmezișu itele, încatu nu era toroptelă s'o pôtă hui du din ogașu. Erau s'eraci părinții ei, pi lungi de s'eraci, și fata nu era mai bocotană ca mamă-sa și ca tată-so, că încă n'o fostu murit să-i facă testatufu pe casa cea de-a 'mburdatele și pe hêrlețulu cu care tată-s'o săpa gropi în cimitirulu morților adormiți în „Tatălu nostru, care ești în ceru.”

Fata era o fată, cu inimă câptușită de bărbăția, și nu scia ce-i frica nici decum, și să miuna când audea, că ocea, ori

o caltă, s'a spăritu de nescaiva târșite de flécuri.

Găinele au fostu adurmitu după corlanu horaulu, în podu, și noptea strinse în brațe dîca de răți cu atâta dragostea, încatu îi storcea sloi din inimă și-i mălăia ochii cu foi de bură cersăluită. ca cu scrisoarea, ér Biba ofta din baera dorulu și-și căuta fuse gôle prin coșulu celu necăjit de sub laviță, apoi cu ajutorulu sîntei Luni găsi două, unul ruptu dela resnoitele, și unul pârșitu de róta svêrnălei. De, neavêndu mai inferecate le implântă și acelea în caerulu de fuioru, ce spândura jalnicu legat halamite de furca Bibei, cu nisce îndrugă împletită în învrêstatele roșu-meru-galbinu; — și apoi ușa se desoue cărtăindu, lăsându pe Biba, să-și pôte picioarele în tindă și de acolo cătră țera basmelor, în ședetorea.

Ia să-ți vađe ochii, lume draguță, unde juru imprejur, unu ceru de frumoșe svêrnăe din fuse, îi soarmăna puzderi, din caerul cu bozele și cu dîții, până ce le iasă bășioi de hârniciă, căci nu-i ou chielmă, să tóre și puzderi în firulu, care să-ntinde care mai de care, însêrmănat și rêsucitu ca o sêrmă.

Doinițele să perdă prin hohotele flăcăilor, și versulu fluerulu să tângue a jele, ca stăpănu-s'o nu i-o sositu-i matca până acuzică. Dăr étă, că intră prin ușe 'nainte

o furcă încêrșată și glasulu fluerulu o și întorce pe d'apênatele de-a:

Tuonți mândră buzele

Când țî-oru oreesce țîțele!

Fluerulu totu mai hălălaesce și după ce Biba cea bălae, și-o luatu-și loculu celu ou farmeculu, de unde arunca ou cōda ochiulu și fură pe de apucate-le inimă îndrăgostite diplă.

Acu să începe unu hoștorogu de urdicală, încatu să-ți faci fâlcile de salcă, ca să se pôtă incuiba de atâta risă, ce-ți năpustesce ca unu hăbăou din bucluculu ourelelor! — Să veđi cum să tângue ușa, că nu-i dau clipă de astêmpărare, și una două să fură câte nouă fuse odată, — ér fata, care i păgubașe, alergă mănecându pământulu, în ruptulu bertiei, după hoțulu de fuse.

— „Măi, hei! — astêmpêră nițel, hei măi oodacilor — dăr nu vè 'nchielmați odată?! — ha, auđiți!”

— „Dăr ce-i? pentru baba deochiată?”

— „Mare hălăștenia prietinelor” — rêsponse Griluțu, feciorulu birăulu, celu bogatu bulgăru, care avea 4 pluguri ou fere late, patru caré fereate și vr'o 12 boi îniernați și încarnați dela pășuni. „Și voi înbolborosiților nu sciți nimicu?”

— „Ce să scim, — vere, ce să scim?”

— „Măi, dîce că colo în poiana hoților ou spândurat unu bietu om!”

— „Auđi!”

— „Ce mizune!”

— „Scăloie tură în scrintelă!”

— „Ce veste, ce veste, om spândurat!”

— „Și cari dintre voi s'ar afla, care să năpustescă singuru, écă acum în drojdiile este, până la acelu muceniou, și să-mi aducă degetulu lui dela mâna dréptă, eu mă legu, să-i dau unu caru ou doi bouleni liniși, ... dșu, nu glumesc; și sciți, că îndată făurescu unu contrătușu oātu ou față de masă numai de se léğ cineva!”

— „Hm! — dăr ce băbornițoia de vreme scăloiată îndrugă p'afară!”

— „Plôie ou ninsore, și cu țurțalșu, ca mazăricea!”

— „Intunereou păclă, orbélă fără ferestri.”

— „Ei! și nimenu-i nu-i trebuie carulu ou bouleni? — Ce feciori, ce feciori!”

— „Mă, Griluțu! Eu imi taiu degetulu meu, și țî-lu dau în hărșelă, numai să-mi scrii boi ou carulu în rađa cea de hêrtie!”

— „Ha! ha! ha!”

— „Elu își tae degetulu, ha! ha! ha!”

— „Cioneu, tronou! hăbăuc! ha! ha!”

— „Ține-ți degetulu prietine, — țineți degetulu.”

nală dela 1853. Scimă, că la acestu împrumut a contribuit și poporul român cu sume de bani foarte însemnate. Pe timpul războiului dela Crimeea, izbucnit între Ruși și Turci, când Austria în strimțoarea sa de bani a stors acestu împrumut dela populațiunea țării, fiă-care comună a fost silită să contribue cu câte-o anumită sumă.

Marii proprietari, adică nobilimea, a fost și ea silită, cu presiunea amplexurilor nemți, a subserie unele sume mari, amesurată averei lor. Fiind hotărîtă, ca împrumutul să se plătescă în decurs de zece ani, după șese ani parte de voia, parte de nevoia, pe calea eselușei, împrumutul fu stors de-a clasei mai avute și proprietarii primiră după contribuirea cuotei obligațiunii de câte 50, fl. 100 fl. și mai mari, cari însă neaducându mai multă ca 5% interesu, le-au vândut cea mai mare parte.

Nu așa însă s'a întâmplat cu comunele. Aici, la contribuiri, ce au fost impuse comunelor, n'au fost supuși și proprietarii s'eu nobilimea, pentru-că de fapt comuna se compunea încă în totă Transilvania, afară de Săcuime și de Fundul regiū, numai din foștii iobagi. Autoritățile civile, fără a mai întreba pe comune, decât voesc să contribuie la împrumutul național, ori nu, au aruncat asupra lor, cum au aflat de bine, sume dela 1000 până la 5—6 mii florini. Aceste sume aveau să le plătescă comunele din Transilvania în zece ani. Acestu împrumut s'a și scos dela popor în cincini ani, er în alu șese-lea li-s'a îngăduită comunelor, ca plătită, și nu mai fiă silită a contribui și mai departe, er sumele plătite până atunci s'a îngăduită a se capitalisa și fiă-cărei comune a se da în schimb obligațiunii pe numele comunei, pentru cari statul a garantat o camătă de 5% în argintiu.

La acestu împrumut, în comunele românești domni proprietarii n'au contribuit nici cu unu cruceru. Prin urmare dreptul de proprietate la obligațiunile date comunelor a fost numai alu poporului, adică alu foștilor iobagi. Interesele se scoțea regulat dela perceptorate, până la 1860 totu în argintiu, pe când dela 1860 încôce în începutu a se plăti interesele numai cu hârtiă. Poporul deci avea unu capitalu în

mână, după care primea în fiă care anu interese, pe cari până pe la 1860 le-a folositu împărțindu-le între sine.

Prin anii 1860 și mai târziu însă, luându unu sboru mai puternicu grija pentru școli și pentru biserici, poporul nostru a început a dăruia obligațiunile după susu d'isul împrumut naționalu parte pentru biserici, parte pentru școlile loru bisericiene. Aceste donațiuni tôte s'au și primitu și întăritu nu numai din partea autorităților nostre confesionale, ci și din partea guvernului de pe atunci.

Astfelu, mulțumită bunului sufletu alu foștilor nostri iobagi și alu urmașilor lor, împrumutul naționalu dela 1853 a devenit unu isvoru de ajutorare pentru școlile și bisericele românești. Căuzele nostre culturale își găsiu în elu unu sprijinu destul de însemnatu, căci multe lipse bisericești și școlare se acoperiau din interesele acestui împrumut, pe cari eforturile școlare și bisericești le-au folositu în tot-deuna după placu, fără a se amesteca s'eu a-și face cineva vre-unu dreptu la ele.

Se vede însă, că nici acestu lucru nu se unia cu lăcomia contrariilor nostri și cu ideea lor de stat, care tinde la nimicirea tuturor așezămintelor nostre culturale și naționale. De vreo 2—3 ani încôce, autoritățile administrative ungurești au început pe ici, pe colo a îngreuna din ce în ce mai multu scôțerea intereselor după aceste obligațiunii, până ce în fine o ordinațiune ministerială, dată din luna iunie Augustu, vine și printr'o volnică ne mai pomenită în lumea cultă europeană, răpește și acestu dreptu de proprietate din mâna foștilor iobagi, dispunându a se inscrie obligațiunile lor de stat în inventariile comunelor, er interesele aceloră s'eu nu se mai folosescă pentru ajutorarea școlilor și a bisericilor, ci pentru scopuri comunale.

Prin această ordinațiune ministerială se face tocmai s'ceea, ce s'a făcut și cu regaliile: averea privată a aceloră, cari au agonisit și au asudat pentru ea, se ia din mâna proprietarilor și, din avere privată, cum era, se face avere comună, avere publică, la care voru ave dreptu de aci înainte și grozii și baronii unguri.

Averea acésta, mai ales în co-

mitatele locuite de Români, se pôte numi cu dreptu cuvântu avere națională românească, care socotind în calculu de mijlocu, se urcă la suma de 15—16 milioane floreni v. a. Prin ordinațiunea ministerială de mai susu, și acésta avere națională a noastră este dată astăzi pe mâna autorităților administrative ungurești, cari ca mâne ne vomu pomeni, că o vor folosi întregu pentru scopuri de maghiarizare, cum au făcut și cu regalul; în casul celu mai bunu însă, jumătate din ea rămâne la folosința nemeșilor ungurești, cari n'au contribuit la agonisirea ei nici cu unu cruceru.

Așa lucrăză stăpânirea ungurească la s'erăcirea poporului nostru. Și acésta lucrare diabolică se numesce la noi dreptate!

Adunarea Asociațiunei transilvane.

Năsud, 26 Octomvre n. 1893.

On. Redacțiune! Despre decursul adunării generale a „Asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultura poporului rumân”, ce s'a ținut anul acesta în orașelul nostru Năsud, v'am trimis la timpul s'en unu scurtu raportu. Acum, amesurat promisiunei, ce vi-o făcusem atunci, vinu a vă raporta și despre unele amănunte, cari credu, că voru fi binevenite pentru Gazeta de Duminecă,*) pentru că se cunoșcă și poporul nostru din Depărtarea s'erbăriei, ce le-am avut noi, Români Năsudeni, în zilele de 21 și 22 Octomvre p. c., când pentru a doua-ora avurăm ferioarea de-a primi în mijlocul nostru pe cea mai mare și cea mai de frunte Asociațiune culturală a Românilor din Ardealu.

Deși buna reușită a acestei adunări a fost multă împiedecată prin împregiurarea, că din pricina colerei a trebuit să se amâne ținerea ei până acum târziu în zilele de toamnă, când nici timpul nu prea era favorabilu, nici tinerimea noastră academică nu era pe-acasă, nici dăscălimba și profesorimea noastră nu mai era liberă, fiindcă pretutindeni se începuseră școlile: pe lângă tôte astea însă adunarea dela Năsud a fost cercetată de unu publicu românesc atât de ales și atât de numeros, cum noi inși-ne nu ne-am așteptat.

Românii năsudeni au și făcutu din a lor parte totu ce au putut pentru mulțumirea oșpeților. La sosirea sa din Sibiu, comitetul Asociațiunei, constatatoru din

*) Pentru numărul de Duminecă trecută ni-a sositu prea târziu. — Red.

ilustritatea Sa D-lu vice președinte Dr. I. Pușcariu, Secretarul Z. Boiu, cassarulu L. Simionescu, apoi membrii Papiu Cosma, Tilea, cu cari împreună veniră și vicarul Rațu cu protopopul Danu, ca delegați ai departămintului Făgărașu al Asociațiunei transilvane, apoi advocatul Garciu din Zărnești și alți carturari români din diferite părți, au fost întâmpinați la gara din Bistrița de mai mulți fruntași de-ai nostri din Năsud, Bistrița și Bărbăntu, în numele cărora d-lu advocatu Dr. Ciuta a salutat Comitetulu printr'unu scurtu discursu de binevenire, la care a răspuns vice-președintele Pușcariu.

După ce oșpeții luară prânzul în Bistrița, plecară spre Năsud într'unu șir de vreo 15 trăsuri, ce anume au fost comandate spre acestu scopu. Pe hotarul Năsud, parte din Bistrița. Pe hotarul comunei Prislop, când noii veniți intrară pe teritoriul departămintului Năsud al Asociațiunei transilvane, fură întâmpinați de comitetul aragiatu al serbarilor și de unu frumosu banderiu de călăreți îmbrăcați în costum național. Aci fu salutat Comitetulu Asociațiunei printr'o călduroasă vorbire din partea vicariului din Năsud, d-lu Dr. Ioan Popu, căruia îi răspunde apoi în cuvinte totu atât de căldurose vice-președintele Pușcariu. La orele 4 p. m. oșpeții intră în Năsud. Aici intră printr'o poartă triumfală mare și frumoasă, cu inscripția: „Bine ați venit! Mulțime de popor, inteligenți, școlarii inspirați pe ambele părți ale drumului, aci întâmpinată pe noii veniți cu nesfârșite scînteie pe „să trăiescă!”. Musica pompierilor din Năsud cânta, trăscurile bubuiu: totu era s'erbătorescu. Primarul orașului, d-lu Prădanu, salută pe oșpeții printr'unu alesu discursu, la care de-asemena răspunde vice-președintele.

Cândăși astfel până în orașu, oșpeții fură așezați pe la cură, er s'era fură invitați la o masă comună în „Hotelu Rahova”, unde petrecerea a fost animată, luându parte la ea oam la o sută de persoane.

În dimineața d'lei următoare, a căreia însemnată o anuță desu de timpuriu musica pompierilor, care cutieră stradele cu imnul lui Mihailu Eroulu, se oficiă în frumoasă biserică parochială s. liturgiă împreună cu unu parastasu pentru regretatul președinte George Barițiu, în a căruia memorie, vicarul Popu ținu o frumoasă cuvântare.

Urmă la orele 10 a. m. deschiderea primei ședințe în sala gimnasiului român, unde se afla deja adunat unu număr de publicu. Aci se ivi a neașteptată confiectu cu vice-spanul, care înainte de începerea ședinței ceru să i se dea disertațiunile, ce

— „Păi, ține-ți carul cu boii liniși, și-ți mănă pofta în apă de care n'aveți, — că, d'eu, nici unu n'o căpiat până în sminteli!”

— „Și din satul ăsta, câtu e de mare, nu se află nici unu flăcău așa cu curagiu, ca să sară până în poena hoților?”

— „Nu s'află, nu! — și decât s'ar momi ore-cari, totu n'oră șucea, să se pue în poră cu năluoile străgilor de prin răsucile pădurii, și cu lupoi, ce urlă a mănecale!”

— „Ha! — s'eu ce! fermecă-mi mie contrătușu înmărturiit cu toți de aicea, — și încrucit de tôte fetele, că mi dai mie caru cu bouleni, și etă-mă-să eu m'am aflatu dintre toți și dintre tôte mai cu curagiu, și odată imi năpustescă pașii până acolo, și-aducă degetul fără cărovelă, și tu-mi dai ce-ai d'is cu totu sufletul mătei!” — d'ise de-odată, ca din altu colțu alu pământului, Biba cea bălă a îngropătorului din Bogățeaua.

— „Bine! d'ér de și s'a învrășbi pornele ore cumva, să nu fiu eu pricină de hărțuelă pe la județu; ia s'eu Bibă, că ti-i întelni cu tricolici; pe cari i-a d'aritu într'o Marți-s'era baba Mitrăe, s'armănându lână sbroțescă în heleșteu!”

— „Făurește-mi incoalea negru pe alb — și de-aci încuie tu-mi prăznescă ochii a bănuială, ca din-oră tu erai cu chefu a unu prefătuș!”

Grilătu, câtu clipesci cu ochii, toropti o colă de hârtiă, — și apoi ceti în urechile tuturor, ce a scris, — și astfelu toți din ședetore trase cruci, ca au înmărturiit contrătușul.

Biba, fără nici o s'arită, împătura contrătușul și-lă vâri în bertiță, rădăimă furca de părete, înplântă fusul în caeru, și pași, să asvântură pe use afară, ca o fermecătoare.

— „Ioto, măi!”

— „Iote, d'eu!”

— „Să duce!”

— „Să duce Biba! Ea e fată cu inimă câtu unu stanu de p'etră, — nu scie ce-i frica!”

— „Las' o'o înv'eta acușică de-a-ros-tul!”

— „Br! br! br! ce vreme! Să nu iai pe fugă oțelul din casă afară!”

— „Da nici cănele!”

— „Sufă unu v'entu spulberat, ca o străsnicie, — de o să ne n'podidescă ședetorea!”

— „Va împodidi pe bieta Bibă; vai, de petrecania ei! Cu o voră mai îndrăgosti celele de lupoi, — și cele p'ălite de strigăice!”

— „Vai de petrecania ei!”

II Sacul cu bogăția

Biba nicăiri nu se potigui, căci scia călea, ca paserea cuibu, — și se duse cu fuga, ca o ciută, până ce brodi poiaona hoților, care se afla în pădurea, ce era din susu de satul Bogățeaua!

Clipocindă mereu pe la tôte oiotele, vede în urmă t'ălălu lungitu între crengi, că-și pricopsese obiceiul și se dăin în susu de a acățatele până ajunge la pământul celu cu chipu; își apucă mâna dreptă, — și cioru cioru, hroșnesce cu nise imblăcii jidovesci, cari se încumetă a tăia mai cu chelmă degetul Bibe, decâtu cela cu povestea. D'ér haramul de degetu totu s'a tăiat, și Biba se da încetu érași în josu, după-ce îngrijise degetul în bertiță pe contrătușu. Ce-i mai ademenea ei acum? Avea caru cu bouleni și pace bună.

D'ér etă scintitele. Se audă mai mulți pași furtanesci: unu audă și soală asupra ei; unu văjeit, căin, unu șeolju de sgomotu mugea prin întuneimea iadului, și bidigăni spăriate fugeau urlându din o pădure în alta prin pădure ca soalcate de haită de p'ardalio. Ciuveicuța cânta de dragostea dracului, încătă îngălbineau frunțele de stejaru și v'entulu, furera ca în pustia lui Hanu-domnișor, furându crengile uscate, cari acățate de elu, se rupeau în pognete de pistole, și cădeau d'o poștă,

tânguindu-se peste altele de perderea, ce le-a ajunsu.

— „Prabușitură, și senetate bună, piere lumea fără milă de omeni, de-o călțae v'ercolacii; ore ce li-o fi isodit, de soornescă tôte hăidaurile în oapulu noptii în calea mea?...”

Așa se întreba Biba, stându încă între crengi, căci nu-i da mâna să vină josu unde erau tôte v'entosele încrăcate de totfelulu de șolomonării și toropteli. Ochi de scantei aprinse străluceau de prin unghiurile cele îndepărtate, și moiniță cu p'eri sburliti băclă, adurmeau v'agăindă din oada pe urma Bibe.

— „Na! — Aici am ajunsu! — răs-trăntiți bănetu josu, și o luăm pe cărări până la moșia grofului acestuia, care ne totu ciocărtose cu v'atașii de împintenați; chitiți, că are unu tăureniu bușenașu grăsuliu, care vede gâbui închit și pe clipit. Avem v'elute berechetu, ș'avem și tăureniu de masă, în s'era; asta, hei, codailor la v'ădăslitu și ne n'fundămă ađi de maoră în v'erful j'ericului, și apoi cine-i popă, tundu-și barba, cine i haiducu, făcă-și tr'eba obiceiulu!”

— „D'ér, v'etă, lângă gâlbui cine ră-mâne străjelni! — dor' nu-i lăsa atata chivernisela domnescă de-a prada pustului, singură aici?”

aveau să se cetască în adunare, pentru ca, vești Dămine, să le censureze. Ceroat'a vicepreședintele Pușcariu, directorul Ciocană, avocatul Tripon și alții, ca să i arate, că așa ceva nu se poate și că el n'are drept să pretindă astfel de lucruri, d'ar t'ôte inzadar. În fine pași la mijloc d-lu Partenie Cosma, care îi declară hotărât viceșpanului, că pofta nu 'i se va implini; nu el are să judece ouprinsul disertatiunilor, ci comitetul, care ia răspunderea pentru ele. Nicl chiar marele pașă Banffy, care în persoană a luat parte la adunarea Asociației, când s'a ținut la Deș, n'a pășit cu astfel de pretențiuni; cum vine d'ar viceșpanu să se facă de risă cu astfel de lucruri? La auzul acestora, viceșpanul a îngăduit și astfel s'a putut începe adunarea.

Peste lucrările adunării trecut acum, mărginindu mă a însemna numai, că în cursul ei au sosit mai multe telegrame de felicitare, printre care amintesc pe a Escelenței Sale Mitropolitului Miron Romanc; s'au făcut mai multe constatări îmbucurătoare despre progresul Asociației și s'au încasat ca taxe dela membri vre-o 600 fl. Ședința primă s'a închis la 2 ore, după care urmă un banchet în spațioasă sală de gimnastică a gimnasiului, la care au luat parte vre-o 140 persoane. Nu mai vorbesc de multele toast; amintesc numai, că publicul a fost deosebit încântat prin recitarea unei poezii ocazionale a d. Z. Boiu în onoarea Românilor născuți.

Banchetul s'a terminat aproape oătră 5 ore, s'era musica pompierilor și corul plugarilor din Năsăud făcără o serenadă vicepreședintelui, după care musica cutreeră, cântându, stradele principale.

În dimineața următoare, 22 Oct, la orele 9 urmă ședința a doua, dintre ale căreia lucrări amintesc alegerea președintelui Asociației în persoană fl. d-nu Ioan M. Moldovan, canonic și vicar capitar în Brașu; cassar d-lu Leonțiu Simonescu, ăr secretar II d-lu Ioan Popu Reteganul. Toți au fost aleși prin aclamație, la propunerea unei comisiuni emise în această scop. S'a citit o frumoasă disertație a d-lui Bașota, care a fost ascultată cu mult interes, o altă disertație, a d-lui medic Stoica, nu s'a putut citi din cauza lipsei de timp.

În s'era aceleași zile urmă balul, care a fost cât se poate de succes. Mai multe dame au escelat prin prea frumoase costume naționale, lucrute de mâinile lor. În pauză s'au jucat de 13 tineri jocurile naționale „Călușarul” și „Bătuta”.

Cu această s'a sfârșit programul serbarilor, cari pentru noi și, cred eu, și pentru oșpeți vor rămâne pentru mult timp ca o amintire din cele mai plăcute. Raportorul.

— „Ce mai vrîi! — Cine ți-se învîmîta a umbra șontorogindă p'acea în vremea asta?! Nu vești tu, că de când am înguşbat pe pretinul Topora, care era atâta în minte să ne dea pe bogda-proste în căra grofului, și decând l'a încubatu mai cu chielmă, își implinesce potaia de slojbe că nu ți-se apropiă nimeni nicl în ziua cu s'orele la amădi, necum să-ți năpustescă în t'onea nopții vr'un pământ în lângă Topora!... Nicl habar n'avem, năpustiți după mine, că ađi eu vr'eu să fiu cu voi, și să-mi inhătu pe vr'ună pintenată de Atile pân' ce i-oru struga pintenii rugină”.

Ca o v'entôsă cerbicôsă și nemomită de adiminelă, o luară haiducii fotășind prin mijlocul zăvoialui cătră moșia domnescă, fără ca vr'unul să rămână lângă gălbui.

Biba chitesce din ce-i noroc cu fecicirea; se dă până jos din stejar, s'apropiă de gămăhala de haine a hotilor, pune mâna pe un saculeciu, îl desfăce, și ochiorii ei îi strălucesc de gălbui cei mândri din sacul hainului de haiduc; îl pune pe un umăr și-o sv'entură, ca o ciută, prin armadia de tufiș cătră Bogăteua. Ajunge în sat, o șterge cătră casă, și apoi încetinelu viră bogăția într'un colț de oșeră cu oăști, de după ușa tinții, își întorce călcăzele înainte, și făstică până

CRONICA POLITICA

— 23 Octombvre.

Intrégă săptămâna această a fost foarte agitată în Austria. Criza ministerială, ce-a izbucnită, pe cum se știe, încă înainte de două săptămâni, n'a ajuns până ađi la nicl un sfârșit. În 30 Octombvre n. ministeriul Taaffe și-a dat dimisiunea în mâinile monarohului, care i-a primit-o. Monarohul însă a însărcinat pe cabinetul Taaffe să conducă totu elu afacerile statului până se va forma un nou ministeriu. Acum se scrie din Viena, că criza este în ajun de a înceta. Majestatea Sa, care s'a reintorsu ărăși la Budapesta, a invitat la sine pe principele Alfred Windischgrätz, pe contele Francisc Thun, pe locțiitorul din Galția, contele Baden și pe contele Schaffgotschen. Scopul mergerii lor la Budapesta este, să-și spună părerile lor asupra situației și eventualu să presinte Majestății Sale un program, prin care ar voi să schimbe starea de față a lucrurilor. O telegramă cu data de 2 Noembvre din Viena spune, că în cerourile parlamentare, chiamarea lui Windischgrätz la Budapesta se consideră ca stând în legătură cu candidarea lui la președinția unui ministeriu coaliționist. Foile vieneze cred, că un astfel de ministeriu ar porta în sine deja dela început simburile disolvării parlamentului, deoarece partidele nu se voru pute uni nicl-cdată asupra unui program comun, pe care apoi să-l și apere până la extrem. Urmăz d'ar, că criza din Austria nu este numai de natură așa d'icendă parțială, ci ea va av' urmări și asupra celeilalte părți a monarohiei, adică asupra Ungariei, unde stările interne nu sunt de loc mai bune și mai consolidate, decât în Austria. Și aci, ca și jincolo, va izbucni mai curând ori mai târziu o criză generală, care nu se va pute rezolva, decât dând naționalităților libertate și egală îndreptățire.

De mult totu auzim vorbindu se de pace și ăr pace. În zilele din urmă însă foile aduc știrea, că a erupt un războiu, războiul Spaniolilor cu Cabylia. În Africa se află o semănță de omeni, numiți Cabylia, cari s'au răsculat și acum Spania trebuie să se gătască de războiu cu această semănță, care nu vr' să se scoie de „interesele mai înalte ale păcii lumii”. Casul acesta a scos ărăși la ivelă cestiunea așa numită a Marocului. C'erta s'a iscat în Mellila, unde Spaniolii au o mică garnisonă. Mellila este un oraș spaniol așezat pe c'osta nordică a Marocului. În contra garnisonii din Mellila s'au resculat locuitorii indigeni, cari sunt renumiți prin fanatismul lor religios și prin tâlhăriile ce le s'evrșesc. Când Spaniolii voru să ridice un fort la Mellila, pe un loc unde se află oimite-

rul mahomedană, Cabylia au năvilitu asupra lor și au ucis o parte din ei. Vestea această a îndemnat pe ministeriul spaniol să trimită s'jutore la Mellila; a poruncit generalului Margalla să m'ergă acolo în fruntea unei expediții, d'ar el a fost învins de Cabylia și a cădut mort pe câmpul de luptă. Acum se telegrafiază din Madrid, că pregătirile de războiu ale Spaniolilor sunt mari și seriose. În Andalusia Spaniolii au concentrat un corp de armată de 20,000, ăr proprietarii corăbiilor de comerț au recomandat guvernului, ca trupele să trecă pe țermul Marocului în timp de 20 de ore. Guvernatorul din Mellila a căpătat poruncă, ca să începă lupta contra poporației tinuturilor muntene. Foile din Madrid atacă mereu pe guvernul engles, pentru că acesta ar ține partea Cabylilor. Cele mai multe provocă pe guvern, să procedă cu cea mai mare energie, căci Franca și Rusia voru sprigini pe Spaniolii față cu preteusiunile Angliei.

SCRIRILE ZILEI.

— (23) Octombvre.

Botezul prințului român. Dumineca trecută s'a s'evrșit în Sinaia cu mare pompă botezul micului prinț român, care a primit numele Carol. L'a botezat Metropolitul-primat al României Ghendie în legea română strămoșească, după cum cere constituția țării. Au fost de față toți demnitarii, fruntașii țării, înaltul cler, ministrii și generali, senatori și deputați și deputații județelor, precum și trimișii țărilor streine. Nașii prințului au fost: Regele și Regina României, ducesa de Corburg, sora împ'ratului rusesc și mama principesei Maria, principesa de Hohenzollern, Infanta de Portugalia, principele de Hohenzollern, ducele de Coburg și marea ducesă Xenia de Rusia, fiica țarului. Sinaia era în haine de s'rbătoare, t'ôte casele erau împodobite cu steguri naționale. La cascada apr'oe de mânăstire era ridicat un arc de triumf îmbrăcat în cetină de brad. În stânga era inscripțiunea cu litere mari:

Am jurat plecând din raiu
Lui moș Ștefan și Mihaiu.
Să conducă al meu popor,
Ca și unchiul meu Carolu,
Și pe forța-i temelă,
Să-mi clădescă o împ'rație.

Eară în drepta era scriu:

În raiu bine ai jurat,
Principe multu așteptat.
Noi, poporul tău jurăm,
Cu credință să-ți urmăim
Și rugăm pe Dumnezeu
Să-ți dea totu sprijinul său!

Noi oșpeți la Seghedin. Condamnații în procesul „Tribunei” d'ni Septimiu Albini, Al. Dordea și A. Baltescu au plecat ađi, Sâmbata, la Seghedin spre a-și face

pedepsa, la care au fost osendit de juriul din Clușin. D-lu I. Russu-Șirianul va intra în închis'ora din Seghedin la 12 Noembvre n. Multă senzația a făcut, că pe d-lu Russu, care s'a reintors după o absență mai lungă în Sibiu, l'au arestat și e reținut acuma în Clușin în închis'ore preventivă până ce va intra în închis'ore de stat.

— x —

Călindarul Plugarului pe an. 1894. Facem cunoscut cetitorilor noștri, că în cursul săptămânei viitoare va eși de sub tipar, în editura tipografiei „A. Mureșianu” din Brașov, Călindarul Plugarului pe anul 1894, redigiat de Ioan Georgescu. Acest călindaru, care se va vinde cu un preț foarte mic, va cuprinde vre o țece c'ole mari de tipar, cu o materie foarte bogată și de folos pentru popor. Pe lângă partea calendaristică, care va conține t'ôte amănuntele trebuincioase, „Călindarul Plugarului va conține o parte comercială constatătoare din vre o 11 articuli, apoi partea literară cu diferite povești, s'ovă, istorisiri alese etc. Partea economică cu felurite scrieri și povătuiri despre creșterea și altoirea pădureților, răsăditul altoilor, folosul pomilor, cartofii, varza, măzăricea, trifoiul, lăptăna, napii etc. Apoi alegerea vitelor de prăsilă, oieritul, stupăritul etc. Urmăz vre-o 7 poezii din cele mai frumoase, apoi cântece populare, povești, glume, proverbe, gicitori etc. Chiar și numai din cuprinsul arătat aci se poate convinge ori cine despre bogăția acestui călindaru, care în mâna plugarilor noștri va fi o carte de mare folos și plină de învățături. Se poate cumpăra dela tipografia „A. Mureșianu” din Brașov cu prețul de 25 cr. exemplarul + 5 cr. porto.

— x —

Sistarea execuțiilor de dare. Din cauza colerei, ce s'a lăptit în comitatul Torontal, direcțiunea financiară din Becichecul mare a sistat execuțiile de dare în acest comitat pe timp nedeterminat.

— x —

Tergul de țără în Brașov. Deoarece s'a constatat încetarea colerei pe teritoriul comitatului Brașov, tergul de țără se va ține în Brașov în 16, 17 și 18 Noembvre st. n. Tergul de vite va fi în 15 o.

— x —

Musica militară va cânta mâine în piață. Programul este următorul: 1) Wagner: „Unter dem Pappeladler” marș; 2) Balfo: „Zigeunerin” ouvertură; 3) Ivanovic: „Meleor” vals; 4) R. Wagner: „Hochzeit: musik”; din Opera Loheugrin; 5) Czibulka: „Pensee-hongroise. Ungarisches Lied”; 6) Marocco: „Potpourri den Ballet: „Exeelsior”

Sciri telegrafice.

Viena, 4 Noembvre. Principele Windischgrätz a fost însărcinat cu formarea noului cabinet austriac.

oblu în ședet'ore, unde o așteptau toți cu jale.

Când veșură posna, își smalgeau perii, că de ce n'or mersu ei? Ba când Grilut îi dete caru cu boii, și Biba se aședă în car, — ei he! — era să-i năpădescă mânia p'ardalnicului pe nas.

Acu n'o mai batjocurea nimeni pe Biba, ci îi d'iceau pe numele ei din c'elovu popii Macaria, adică: Florică.

Da! că numai de halal o batjocuriau „Biba”, pân' ce îi d'icea mă-sa unecrea: bibi! bibi! draga maichii, să nu te arđi!

Contractul îl rupse feciorii, după ce îi dete rămășagu, și ședet'ore se sparse numai în florile d'albe, ce se făleau din spre s'ore-răsare, luminându lumea cea năpădită de bura nopții brumôsă, și desfăcându fe-restrile de flori domnesci.

Florica se puse în ciorlău, — și mai dintr'un tău multămi lui Dumnezeu și feciorului pentru netăgăduială.

În dor de ziua Florica mâna boii cu furca cătră casă, și ei mergeau rumeğându. Todori se gătise cu arșul și lopata să sape gr'opa unui adormit în Domnul, — și când dă să iasă pe porțiță, ce-i vedu ochii?

— „D'ar ce-i, Florico! Ală cui e carul cu boii?”

— „Nu mai întreba nimicu, taică; aceștia suutu ai mei, — am câștigat cu ajutorul lui Dumnezeu ună rămășagu, — s'apoi soi, că nu-i bine să spui nimeni t'ôte cele, de aceea nu mai întreba, ci haid' să b'agăm carul în curte”.

În ziua următoare, — tatăl fetei v'endu caru cu boii și-i cumpără fetei nise haine mândre, ca și cari n'avea nimeni în sat, căci așa i-a poruncit Florica, apoi își cumpără omul ce av' de lipsă, și banii căți i-au mai răma-ți îi dete soției, să-i pună în fundul lăzii între haine. De sacul cu galbinii, părinții Floricei nu soiau nimicu, căci nicl nu trebuia să știe, — vești că vorba merge și ea se lătesce ca gândul, se încornurază ca minciuna în poveste, și multu necaz poți răbda pentru vorbe, — deo Florica își grijia în ascuns sacul cu galbinii.

III Feciorii streini.

Era Duminecă, și t'ôte fetele și flăcăii erau la șură, unde se înv'erte hora, drăguț june, hora după dicală, și chiuurile după poftă. De-odată vin în horă doi feciori, îmbrăcați ca nise bulgări de bogăți, cu pieptare cu flori și oioreci albi cu cisme ca ghiața, și mândri erau, bată-i să-i bată, ăr feciorii satului îi primiră, ca pe nise așteptați și le dădură f'ă-căruia câte-o fată frumoasă să j'oce.

Ceia nu așteptară multu imbiat, și începură a juca de mergea colbul, ca din v'entôsă p'ardalnicului; erau jucăși tare m'astri, și omenii cari veuse să vadă hora, se întrebau, că ore de unde ar fi ei, d'ar nimeni nu le putea răspunde.

Spre s'era, unul dintre feciori jucă cu Florica cea frumoasă, și nu soiu cum, îi cădă dragă, și ar fi voit să povestescă cu ea colo pe talpa șurii.

Fata însă, nu voi, căci d'ise, că trebuie să m'ergă cu ziua acasă, oă altcum se supără părinții, și apoi feciorul rămase cu buzele umflate.

Feciorul birului, duse pe cei doi străini să-i omenescă, și miri-te, cum veni vorba despre fata cea frumoasă îmbrăcată așa m'astri și întrebă streinul, că ce felu de stare au părinții fetei?

— „Nó! — răspuse feciorul birului — „părințele fetei e îngropătorul satului și suutu s'era, d'ar fata — Florica o ohiemă — e o fată așa de bărbată, ca și care poate în întreaga țără nu mai poți găsi, — și apoi e și frumoasă...”

— „Ei!... d'ar de ce e atâta de bărbată? Spuac”, întrebă streinul grăbit.

— „Cum să nu fiă bărbată; ce socoți, într'o s'era întunecôsă m'am rămășit, că oine va merge în pădure să-mi aducă degetul cel mic dela un om sp'endurat

Nu v^e amestecați cu sânge strein^u!

Amestecul cu sânge strein^u este perirea neamului. Acesta am^u dovedit-o noi de multe ori. Avem^u înaintea ochilor^u mulțime de exemple în privința ac^esta. S^e luăm^u de exemplu S^ecuimea. Pe cât^u timp^u Românii din S^ecuime nu s'au amestecat^u cu sânge strein^u, Românii din S^ecuime au rămas^u tot^u Românii: nici limba nu și-au perdat^u, nici legea nu și-au lăsat^u și nici portul^u nu și-l'au schimbat^u. Astăzi însă, durere, nu mai este așa. Mulțime de sate se află în S^ecuime, unde graiul românesc nu se mai aude, portul^u nostru nu se mai vede și legea românească nu se mai ține. Dacă căutăm^u după pricina r^eului, aflăm^u numai decăt^u, că amestecul cu sânge strein^u a adus^u cu sine perirea neamului românesc din multe comune ale S^ecuimei. Prin căsătorii cu fete de alt^u neam^u și prin înscrisura cu strein^u, sângele românesc s'a corcicit^u, s'a înveninat^u și la urmă a adus^u perirea neamului. Așa se întâmplă ac^esta și astăzi în multe comune de ale noastre mestecate cu strein^u, unde vedem^u, că neamul românesc este în scădere și se stinge din și în și singur^u numai din pricina căsătoriilor cu strein^u.

Dacă noi ni-am^u putut^u ține atâtea veacuri limba și naționalitatea noastră, avem^u de-a mulțumi mai întâi de t^ote la aceea, că ni-am^u păzit^u sângele curat^u și nu ne-am^u corcicit^u cu strein^u, precum au pățit^u frații noștri bucovineni, cari prin atâtea și atâtea căsătorii cu fete și feciori de alt^u neam^u, mai ales însă cu Ruteni, și-au perdut^u prin multe comune limba și naționalitatea lor^u, așa că grai românesc prin acele comune de mult^u nu se mai aude. D^er s^e lăsam^u s^e vorbesc^u în privința ac^esta f^oia populară din Cernăuți, „Deșteptarea“, care scriind^u despre istoria Românilor ardeleni, d^ece între altele:

„Românii din Ardeal^u au avut noroc^u, că au învățat^u carte de cu bună vreme, pe când Bucovina noastră încă nu venise sub puterea măritului Imp^erat^u al^u Austriei. Cei cu carte au dat^u apoi povește bune poporului, ca episcopul^u Inocenție și alții. Au venit^u apoi și alții pe urma lui Inocenție, unii chiar și mai învățați decăt^u d^ensul^u. Așa a fost^u unul^u cu numele *Petru Maior^u*, care a murit^u la 1821.

„Petru Maior^u a fost^u preot^u, apoi protopop^u și apoi revisor^u de cărți la tipografia crăiesc^u din Budapesta. Maior^u aista a fost^u tare înțelept^u, și pentru nația românească și-ar fi pus^u și viața. Intre altele multe povește și învățături de ale lui este una tare bună, și aceea vom^u spune-o aici:

„De ce s'au ținut^u Românii din Ardeal^u așa de bine până azi, de ce nu s'au stins^u ei, cum ne-am^u stins^u noi Românii bucovineni din mulțime de sate ale țării noastre? Și frații noștri Români din Ardeal^u au suferit^u mai multe necasuri și înainte și pe vremea lui Petru Maior^u, căci lungă vreme au fost^u robi. Ecă de ce nu s'au stins^u: Ei nici odată nu s'au lăpădat^u de limba lor^u, nici n'au îndrăgit^u cântece streine, nici port^u strein^u. Românii din Ardeal^u Români au fost^u tot^u-deuna, ca în vremele cele vechi și Români viteji sunt^u și astăzi, de ce? Pentru-că de d^ensii nu s'a lipit^u nimic^u ce este strein^u! Ecă ce d^ece Petru Maior^u de acei frați ai noștri: „*Ei cu femei de alt^u neam^u nu s'au amestecat^u, nunți cu strein^u n'au făcut^u, nici pe strein^u de rudenii nu au voit^u să-i aibă*“. Așad^e Românilor ardeleani numai Româncă și-a luat^u de soț^u, și așa sângele românesc nu s'a spurcat^u cu alt^u sânge.

„Așa vorbea Petru Maior^u și bine și adev^erat^u vorbea, pentru-că vedeți, el^u simțise, că *astai țaria neamurilor^u, că nu se amestecă cu altele și nu vorbesc^u alte limbi, că nu se lipește de d^ensule nimic^u ce-i strein^u*.

„Acuma decă-i vorba s^e trăim^u și noi Românii din Bucovina mai multă vreme și mai cu cinste, apoi numai decăt^u trebuie s^e facem^u și noi ca frații noștri din Ardeal^u: S^e nu ne mai însurăm^u și s^e nu ne mai mărităm^u după strein^u, că streinul^u nu ni-i bun^u, și strein^u este tot^u omul^u care nu-i născut^u Românu și nu vorbește românește. Acesta-i sfat^u bun^u, și de el^u s^e ascultăm^u ca de sfânta evangeliă.

„Și preotul^u acela Petru Maior^u mai d^ecea așa: Românilor^u, care se trage din neamul cel^u mare al^u Romanilor^u, trebuie s^e fiă mai fundul^u, și chiar din pricina asta s^e nu-și spurce s^em^entia. Tare bună este și vorba asta.

„In chipul^u acesta Petru Maior^u a făcut^u mult^u bine, că cine nu scia de învățatura lui din cărți, o audea dela altul^u și toți ascultau de d^ensa.

„Cum au făcut^u frații ardeleni, așa s^e ne ajute Dumnezeu sfântul^u să facem^u și noi Românii bucovineni, să ne ferim^u adecă de ori-ce cui^u strein^u în casa noastră, și atunci și noi vom^u fi Români vestiți, cum sunt^u frații noștri din Ardeal^u.

Petițiunea comitatului Coșocnei privitoare la mișcarea română.

Mare svon^u a făcut^u S^ecuilul^u Bartha Miklos în ultima congregațiune a comitatului Coșocnei c'un^u proiect^u de petițiune către dietă, ce l'a propus^u în contra mișcării române și a naționalităților. Proiectul^u a fost^u primit^u de comitat^u cu „unanimitate“ și cu „mare însuflețire“, ne spun^u foile din Clușiu. S^e vedem^u care este, pe scurt^u, cuprinsul^u petițiunii:

Mai întâi petițiunea vorbește de mișcarea română; d^ece, că ac^esta înocă n'a curărit^u și masele poporului, totuși însă este de lipsă a se lucra contra ei, pentru că agitația crește pe și ce merge. Românii pretind^u deoamdată o Daciă nouă, care după exemplul^u Croației s^e fiă compusă din Transilvania și din comitatul^u Maramureș, Bihor, Sătmar, Arad, Timiș și Caraș-Severin. Cei ce sunt^u pentru unitatea statului ungar^u trebuie s^e se opună acestor^u nisuițe. Dieta însă trebuie s^e facă tot^u spre a ține în fr^eu mișcarea dușmană statului și de altă parte trebuie s^e ia m^esuri pentru întărirea statului ungar^u.

Petițiunea spune apoi, că poporul e sistematic^u ațipat^u pe calea pressei, din care cauză s'ar cere schimbarea legilor^u de presă, ca cei ce agitază prin șiare s^e fiă mai aspru pedepsiți. Trebuie s^e se împiedece mai departe intrarea în ț^era a șiarelor^u din România. Apoi se recomandă o controlă strictă a institutelor de credit române, cari au câștigat^u putere asupra poporului român^u dela sate.

Legea de naționalitate, d^ece petițiunea, este o piedecă principală pentru deplina alcătuire a statului național maghiar^u, trebuie d^er s^e se schimbe dela răd^eoină. Bisericele române orientale s^e li se ia caracterul național, ce li-s'a dat^u prin art. de lege IX din 1868. Tinerimea din școlile române n'are „sentiment patriotic“, de aceea se cere ca în viitor^u testimoniile de maturitate s^e se dea numai din partea unor comisii examinat^ure numite de guvern^u, cari s^e aibă în vedere păzirea spiritului patriotic. Pentru ca s^e nu prindă răd^eoină ideile irredentiste ce s'ar lăși în unele ținuturi, petițiunea propune ca s^e se influențeze mai ales școlile populare în sens maghiar^u și numai aceea s^e p^ota

fi învățatori, cari au absolvat^u la preparandiile de stat și sciu perfect^u ungurese.

Legea de alegere s^e se schimbe, s^e se micșoreze censul. d^er s^e se introducă și un^u cerc^u deosebit^u al^u inteligenței și s^e p^ota fi alegători numai aceea, cari sciu scrie și ceti ungurese.

Aceste dispozițiuni, d^ece petițiunea, „le aflăm^u de lipsă, deoparte pentru ca s^e se înfr^eneze mișcarea română dușmană statului, de altă parte pentru ca idea de stat maghiar^u s^e prindă mai mare răd^eoină“.

Eată pe scurt^u cuprinsul^u ciudatului f^et^u, ce a eșit^u dintr'un^u cap^u s^ecesc^u. Ungurii din comitatul^u Clușului adecă voiesc^u s^e „înfr^eneze agitațiunile“ naționalităților cu nise propunerii draconice ca acestea? D^er ore ar fi în stare s^e le ațite ceva mai mult^u, decăt^u le va ațita acea petițiune a șovinistilor ungar^u din Clușiu, care dela început^u până la sf^eșit^u nu este decăt^u o izbucnire s^elbatică a dușmăniei, urei și netoleranței în contra Românilor și a celorlalte popore nemaghiare?

E bine, că d'alde Bartha își dau pe față ceea ce simt^u ei în inima lor^u pentru conlocuitorii lor^u de altă limbă, căci lumea va învăța s^e cunoască și mai bine cine sunt^u și ce scopuri infernale au.

T^ote foile ungurese se ocupă cu faimoasă adresă din Clușiu. Cele mai multe însă nu dau în glas S^ecuilului Bartha și li-se pare și lor^u prea s^elbatic^u și barbar șovinismul^u desoreerat^u al^u autorului adresei.

Așa „Pester Lloyd“, f^oia guvernului, scrie un^u lung^u articol^u în contra propunerilor adresei. El^u d^ece, că libertatea pressei este pentru Maghiari un^u bun^u cu mult^u mai scump^u, decăt^u pacea cu naționalitățile; de aceea decă s'ar lua pressei libertatea, statul ungar^u ar pierde o însemnată condițiune a bunăstării, ba chiar a existenței sale. M^esurile reacționare propuse de Bartha cu privire la înăsprirea dispozițiilor pensate contra agitațiilor, f^oia guvernamentală ungurească le numește o prostie. Și mai curată m^esura reacționară, jignitoare și fără de efect^u ar fi reprezentarea autorităților în direcțiunile de administrație a institutelor de ban^u. Rolul unui astfel de reprezentant al^u autorității în consultările intime ale membrilor acestor^u institute, ar fi rolul unui *pictus masculus* și atât de oragios^u, încăt^u autoritatea statului ar suferi mult^u prin ac^esta.

D^ece mai departe „Pester Lloyd“, că propunerile lui Bartha privitoare la legea de naționalitate sunt^u prea șucheate. Mai în-

ce e acolo, — și drept^u s^e-ți spun^u, n'am crezut^u că s'ar afla un^u om^u care s^e facă acest^u lucru îndolnic^u, d^er étă, frate, că fata aceea frumoasă s'o dus^u și a adus^u degetul^u fără nici o pricină, ér eu îi dedui rămășagul, care era dintr'un^u car^u ferecat^u cu doi boi buni, — și apoi se mai intrămară s^ermăni omeni, și fata își făc^u haine mândre, — da frate, o așa fată ouragiosă nu găses^u la t^ote p^orlazurile“.

— „M^ei!“ — r^esuffă streinul^u și o rață de lumină se resfrinse pe fruntea lui, în ce vreme suăpă fără voiă un^u zimbet^u r^eutacios^u. — „M^ei, și când^u a fost^u povestea aia?“

— „D'apoi numai acum câteva săptăm^oni, oă era o s^eră ca baba iadului de urit^u, și ningea și ploua și sufla și v^entul^u, așa încăt^u te lua t^ote basmele“.

Streinul^u tăc^u molcom^u și se p^odi a merge acasă cu soțul^u lui. După ce își luară s^eră bună dela ai birului, cei doi streini își luară calea pe zăvoiu în sus către pădure. Acolo erau într'o poenă, lungiți lângă o bobotae de foc^u, vre-o dece voinici, și povesteau ei multe de t^ote.

— „Aho! bine-ați sosit^u“, — d^ece unul^u, care era oel^u mai cu ohelm, către estia doi, cari veniau dela hora din sat^u.

— „Bine v'am^u găsit^u v^etave!“ — r^es-puns^u cei doi, cari nu erau alții, decăt^u

trimișii bandiților, ca s^e scormonesc și s^e află cine li-a putut^u fura galbinii într'un^u timp^u ca acela, — căci mult^u se minunau și d^eceau, că d^eu, numai dracul^u. Feciorii cei doi se așed^u lângă foc^u.

— „N'ați aflat^u nimic^u, n'ați miroșit^u, adurmeat^u la vre-o urmă; oă decă nici acum nu, — și de când^u căutăm^u, — apoi s^e m^e credeți, băeți, că ori strigoi, ori strigele, ori pricolicii, ori pricolioele, ori ielele, ori mama a o sută și o sută de mii de dra-ci ne-o fript^u apoi!“

— „Audi, v^etave! Soii cine ni-au furat?“

— „Ce! d^er! ați dat^u de urmă?“

— „S^e-nțelege, și e o fată! — audi cine s^e ne facă de posnă, pe noi 12 voinici ai codrului, — o fată! Da, și e o fată, care nu scie ce-i frica“.

Apoi istorisi banditul^u povestea dela ficiorul^u birului, și îi spuse din fir^u în p^eră t^otă scrintela, ér v^etavu, roșu de m^oniă, d^ece:

— „Băeți! M^ene e Lun^u. M^ene-s^eră s^e mergem^u la casa îngropătorului, închidem^u ușile, batem^u spini în ferestri, — și apoi îi dăm^u foc^u de 12 părți, așa că numai ce-nușă s^e se al^ega din ei, — că prea ni-o sborșitu-ne!“

— „Trăescă v^etavul^u, așa vom scote-o cu vulp^oia aia; da, m^ene n^opte i-om^u ține prohodul, va ved^e apoi cu cine s'a prins ea“.

— „Căt^uva fi acea fată vie pe pământ^u și soiți, oă eu nu mai pot^u învinge cu mine; ea trebuie s^e m^eră m^ene s^eră; de-ar^u soi mai iute m^ene-s^eră aia!“

IV. Visul^u Floriceii.

— „Mamă! D^omne, ce am visat^u eu azi n^opte?“ — d^ece Florica către mamă-sa:

— „Ce ai visat^u, draga mamei?“

— „Am visat^u, oă eram pe prispă afară, și d'odată, D^omne feresce, s'o aprins^u luna, și a oșcut^u arșend^u în p^olă la mine și eu ardeam^u apoi în foc^u, d^er nu puteam striga“.

— „Vai de mine, draga maichii, oă r^eu vis^u și-s'a arșat^u. D^omne feresce de un^u foc^u!“

Când era s^eră, îngropătorul^u își scose ce avea mai scump^u din casa, și se culcară cu toți în fundul^u grădinei între pruni, oă lor^u nu-le era îndemănă a dormi în casă, aușend^u visul^u Floriceii.

Bandiții veniră pe la miez^u de n^opte tupiți pe lângă garduri, și după-ce astupară ferestrele și închiseră ușa pe dinat^uară, dau foc^u doi-spre-dece înși de două-spre-dece părți, apoi mers^u în v^erful^u delului, aușend^u cum poonesc^u bărnele și d^eceau, și se uitau, cum arde casa și rideau diavolii de ei, oă pocnesc^u oșele oelor^u din casă. Focul^u nu mult^u ținu și oșciora se r^esturnă în cenușe.

Pe când se deșteptă îngropătorul^u, numai un^u fum^ugatu mai v^eq^u, și atunci îngeanuchiă, mulțami lui Dumnezeu și s^e-rută pe Florica, căci de nu era ea, ei ar^u fi acum cu toți numai scum^u.

Florica rugă pe părint^u, s^e m^ergă în lume și în ț^era de aici, căci vor^u găsi ei vre-o slujbă, unde vor^u put^u trăi mai liniștiți.

Ei se învoiră și a doua și plecară. Florica își ducea banii cu d^ensa, de cari nu sciau nimic^u părint^u, și au mers^u ei mult^u, forțe mult^u au călătorit^u, până au ajuns^u într'o vale frumoasă, unde ca o mică cetăție, un^u zid^u înalt^u cu porți de fer^u încungiura o casă mare de pi^etră. Acea casă era ca un^u han^u pentru călători, d^er acum era pustie. Nimeni nu ședea în ea.

Omul^u tucudi, a cui e moșia și casa, d^ec^u mers^u în oraș^u la boerul^u și-o închiria pe un^u an^u de zile. Apoi aduse beuturi de tot^u felul^u și astfel^u deschise érași cărciumă în drum^u.

Florica era cărciumăresă, și părint^u ei se minunau, oă într'o lună a câștigat^u Florica cu cărciumăritul^u de două-ori mai mult^u, decăt^u a dat^u pe beuturi. Da, căci Florica avea sacul^u cu galbinii, și de-acolo tot^u mereu adăuga la venit^u.

Din bietul^u de îngropător^u se făc^u

tăiu Ungurii trebuie să încerce împăcarea cu naționalitățile și numai atunci, când acesta n'ar succeda, va veni timpul ca ei să se gândescă la luptă eratică, care se nu cunoșcă nici o crufare.

Lucrările sinodului din România.

În discursul pronunțat de Metropolitul de la Sibiu de către Sinodul, înaltul prelat a spus, că uestiunile bisericești, pe cari va trebui să le rezolve în această sesiune, sunt următoarele:

Regularea parohiilor, potrivit legii clerului, votată de Corpurile legiuitoare în sesiunea de primăveră a anului acestuia;

Tipicul bisericesc, care este de neapărată trebuință a se regula într-o unitate de vedere, ca să fie unul și același în tota biserica română din țară, și ca chipul acesta să se încungiure confuziunea și prescurtările ce se facu prin diferitele bisericești din cauza lipsei de cunoștințe în această specialitate;

Iconografia bisericești române erășii este de neapărată trebuință de a se regula, după o curmă dictată de a se regula, după a se regula abuzul, ce se face cu împărțirea prin țară a iconelor streine, a căror pictură nu corespunde nici spiritului bisericești noastre, nici gustului românesc.

O uestiune mai importantă din toate punctele de vedere este aceea privitoare la *costumul preoțesc*, care este diformat mai în tota țara și care trebuie uniformizat, făcându-se distanță căciulele multicolore și felurile de costur ale croielii de haine fără chip și asemănare.

Tote acestea dau o rea înfățișare înaintea privitorilor și mai ales streinilor, necunoscându-se cu siguranță, prin felurimea hainelor, deoa toți clericii români sunt de aceeași credință?

Costumul preoțesc trebuie să fie unul și același în tota România și tot-o dată plăcut și potrivit cu gustul românesc și în vederile bisericești noastre naționale, ca astfel preotul să fie modelul de ținută și plăcut în exterior, ca și interiorul său;

Cartea simbolică „*Mărturisirea Ortodoxă*” e o tipărescă numai Sinodul, ca ediție proprie, er nu și alte persoane private, ca să nu se mai streoăre, cu voce și fără voce, cuvinte cu felurite înțelesuri.

Bandiții din Dobrogea.

În pădurile Babadagului — spune diarul „Constanța” — sunt actualmente două bande de tâlhari. Una compusă din unu Arău și doi Bulgari, er cealaltă, banda lui Bratu, compusă asemenea din trei inși, câte și trei, se dice, mocan.

Cea dintăiu din aceste bande a fost, care a atacat pe perceptorul Gh. Greou în ziua de 22 Septembrie pe șoseaua dela Babadag. „Constanța” mai dă următoarele amănunte despre acestu atac:

D. Greou er escortat de o căruță cu 5 milițieni de pază, avându puști de sistem vechiu și urmat de alte două căruțe pline cu omeni din sat; cu totul erau asăder patru căruțe. Perceptorul, asupra căruia s'a tras un foc, a scăpat cu fuga dimpreună cu bravi milițieni din a doua căruță, unde erau și banii, nepercepându-se decă ruța a treia a fost împușcat unu cal în gona mare de cătră tâlhari. Tălharii au tras din tuși.

Perceptorul avea ordin să meargă la Potur, loc de concentrare al perceptorilor, de unde era hotărit să pornescă cu toții la Babadag sub escortă sigură de militari regulați. Încredându-se însă în milițienii și cararele luate din sat, el a încercat să treacă singur strimtoarea și a cecăsa nesocotită a se lăsa cormoraș pe el și pe femeia cu unu copil, care îl însoțiau spre Tulcea. Suma pe care o ducea la casieră er de 15 000 lei.

În privința șefului bandeii a doua, tot diarul „Constanța” afă:

Banditul Gh. Bratu este unu tineru de 23 de ani. El are unu ochiu, unchiul în Casâmcea, la care er ciobanu. Unchiul său, nemulțumit de purtarea nepotului, proiecta să-l însure în miliție, dar Georje Bratu a fugit în pădure și asociându-se cu alți doi s'a dat la tâlhărie. De un an de zile și mai bine se ține în preajma satului Casâmcea, unde a ciobănit de ce an, și se dice, că are de gând să se răsbune odată asupra unchiului său, primarul. Din această cauză acesta din urmă a fost nevoit să se mute terla la câmpie, departe de marginele pădurei.

Banditul mai are și alți unchi toți omeni foarte de trebă și gospodari. Tatal banditului însuși a fost într-o vreme negustor frunteș.

Literatură.

Dilele acestea va eși de sub tipar: *Compas românesc*, anuar financiar pe 1892. An. I. Redactat de Petru-Petrescu. Interesanta lucrare va conține date statistice asupra tuturor institutelor noastre de bani.

Calea spre înavușire

de I. Darius.

4. Muncă și străduință.

(Finea acestui capitolu).

Înainte de-a termina capitolul despre muncă și străduință, să vor-

bim ceva și despre modul, său felul de a lucra.

La totu ce lucrăză său face omul, trebuie să se întreba, decă în adevăr a nimerit calea cea adevărată, pentru a pute ajunge la scopul lor hotărit, și multe se pot ajunge pe căi foarte înlesnicioase, decă omul nu uită a cerceta și a esamina bine mijlocele cele întrebunțeză pentru a ajunge la scopul. Unu omeni se afă tot-o dată în trebă, omeni tot-o dată în val, în trebă, lucrăză rațional, cu minte, ci așa cum le vine. Cum vine de sus, așa dă pe fus. Alții se afă mai puțin timp în trebă, însă ceea-ce lucrăză, lucrăză cu cap, cu socotelă și astfel ajung mai curând la scop, decă cei dintăiu, și tot-o dată câștigă din puterea și din putere. Timpul și puterea câștigate le întrebunțeză pentru alte lucrări. De cei din urmă dicem, că lucrăză cu spor și cu socotelă; despre cei dintăiu dicem, că numai încure vremea fără nici unu spor. Vremea trece. Ea nu așteptă pe nimeni, și puterile celor fără socotelă se sleesc în zadar. Alții apoi nu știu nici pentru ce lucrăză, și nu știu nici mijlocele să întrebunțeze. Lucrăză, ecă așa, ca să se afă și ei în trebă.

Nu începe nici unu lucru fără unu scop bine înțeles. Nu face nimic numai de jumătate. Nu-ți băga capul în lucruri, cari nu le pricepi. Înainte de-a începe a lucra, trebuie să adevărat, că a lucra înveți numai lucrând, precum a înnota înveți numai înotând prin apă. Unu lucru însă nu trebuie perdat din vedere. Ceea-ce înveți, ca să faci, înveți cu teie; nu te juca; caută să pricepi lucrul, cum se cade din toate punctele de vedere.

Decă te apuci odată de unu lucru, fi stăruitor, ca lucrul să eșă trainic și folositor. Ori în viața privată, ori în cea publică, ori lucr pentru tine, ori pentru altul pe plată, tot-o dată încep, ce e folositor cu ce e bun și adevărat; lucrăză cu tragere de inimă, ca și când ai lucra pentru tine însuși. Făcându așa, vei câștiga încredere, timp și bani.

Lucrurile de frunte trebuiesc săvârșite înaintea celor de a doua mână, și cele mai de grabă, înaintea celor, cari mai pot aștepta.

Ori-ce lucrare făcută cu scop

și la vremea ei, este o lucrare folositoare. Calea cea mai scurtă e cea mai bună și aduce omul câștig nespus de mare; este o înmulțire a averii lui pe nesciute. Numai cele ajunge la ceva, care și îndrepteză lucrarea sa după scopuri raționale prin mijloce raționale. Găba faci vecinului bine cu ce ai furat dela altul. Aci scopul e bun, der mijlocul e rău. Găba înveți, ca să înșeli pe altul. Aci mijlocul e bun, der scopul e rău.

Omul tândălos nu ajunge nici odată la tinda dorită, său de ajunge cum-va, ilu costă multă vreme, multă ostenelă și mulți bani, și totuși ajunge prea târziu: a treia și după scripturi; după ce a trecut baba cu colacii. Ori-ce lucru trebuie făcut la vremea lui, pentru-că toate vremea lor; cine nu ține seamă de acesta, ajunge în mare încurcatură cu toate lucrurile sale. Intri într-unu virvar din care nici ucigă crucea nu te mai pote scoate. Deprinde-te dără de cu vreme a fi sprinten în cugetare și lucrare, părăsindu lenea și trândăvia.

De aceea apucă-te de lucru cu înșufțire, cu tragere de inimă și lucrăză, precu cugetare. Vieta și mânăta cu o mulțime de datorii. Greutăți și piedeci de tot felul se pun cu diumul în cale, însă omul îndrăzneș, curajos, cu tragere de inimă face tot-o dată ce e folositor, cinstit și bun, și greutățile le învinge cu ușurință. În urmă ajunge fericit și prețuit și lucrarea său afacerea sa e plină de noroc și însoțită de bine-cuvântarea lui Dumnezeu.

La nici unu lucru nu perde curajul; decă nu-l ai la început, și-l câștigi cu vremea prin străduință și stăruință neslăbită. Numai adevăratul scop se nu-lu perdi nici odată din vedere. Adevăratul scop în toate lucrările noastre, să fie virtutea și desăvârșirea noastră.

Ca să nu te obosesci lesne în lucru, fă schimbare. După unu lucru cu capul, fă altul cu trupul, și întorsu. Schimbarea în lucru îi dă trupului și sufletului puteri prospete. Decă se întemple foarte lesne cu cele migăloase, putem schimba și locul, nu numai lucrul. Sunt și unele apucături, prin cari ne putem înlesni ori-ce lucru. Fă-ți obicei a te scula de dimineță și a te apuca de lucru. Ia întâiu pe cele grele la

un om bogat tare, încât era să-l înțrecă pe boierul din oraș.

Florică căruimărea, și căruimăritul sub grija ei mergea strună; nici unu drumar nu o încungiura, oi abia așteptau să poposescă la căruimă.

V. Haranca hoților.

După-ce hoții s'au dus dela foc în pădure, povestiau cu voci bună, că de o arsă fata ceea în foc cu părinți ou totu, și sufletele loră cele greșite răsau de buoură.

Haranca hoților — oăi toți doi spre-dece erau frați — a cătat înșe ou bobul într-o Marți seară, și li a spus hoților, că fata n'o arsă în foc, și că ea e înoă mai fericită, olo olo! — arată bobul ista — colo departe este o căruimă la o moșă a unu boer și fata ceea, care v'o furat galbinii, e căruimă și luoră cu banii voștri. De, să v'ă răsușe, nise voinici ca voi, să v'ă puteți cură pe aia de pe fața pământului, — ce mai faci de codru!

— „Lasă, mamă, că nu ne scapă!” — dise vătăvul, și porunci la toți să se îmbrace în haine de negustori de vite, și să fie povestea, că mergu la turg; apoi înarmați cu cuțite, voră face ei petrecania, numai să afă căruimă.

De dimineță plecară hoții toți doi

spre-dece și a treia și dimineță ajunseră la căruimă din hotar. Aici poposiră și beură vin măsurat de Florica.

— „Asta-i, mă, Lupene?” — întrebă vătăvul pe frate-său, care a fost jucat cu Florica la horă în sat.

— „Asta!” dise frate-său, der vorbia numai în semne; și apoi după-ce beură, dede bani de mână căruimăresei, ca să le gătescă de cină pe seară, că ei vor veni dela turgu pe aici.

Florica nu bănui nimic, ea vedea bucuros pe drumari.

Hoții se duseră în pădurea vecină și totă ziua dormiră. Seară veni toți doi spre-dece la cină, și oina era pusă pe masă în casă, unde dormea Florica. Ei s'au înțelesu ce-i de făcut, și astfel când se sculară dela cină și luară seară bună, să plece. Florica îi petrecu ou lumina până la portă, și ea nu băgă de seamă, că pe portă iesu numai 10, deși au venit 11.

Alu 11-lea s'a vîrtu tiptil sub patul Floriceii cu unu cuțit în mână, și după-ce Florica închise și zăvoră portă bine, veni să se culce.

Abia s'a pus în pat, și etă, că hoțul iese de sub pat ridicându cuțitul s'o înjunghie.

Florica nu scia de frică, și îi peră puterea vădându pe hoț.

— „Unde-să galbinii noștri?” strigă el. „Dă-i afară, că de nu ești mort!”

— „Haide să și dau!” dise Florica și merse în cămară, deschise unu lădoi mare și-i arată unu sac în lădoi, dicendu, că e cel cu banii.

Hoțul se ridică în degete, numai să pta ajunge peste patele lădoiului la sac, der Florica îl apucă pe de subtu de genunchi, și până dicit „în-o dată”, hoțul fu aruncat buzdug în fundul lădoiului și capatul cel greu fu închis în lădoi. — „Na, acu mai ești tu de aici!”

Florica după asta închise și cămara bine, apoi își luă unu paloș și stinse lumina, uitându-se în jur pe ferestri, — că mă rog de pleoăciune, — faceți bine și ertați, da mi-am fost uitat cu totul totu să v'ă spun, că părinții Floriceii erau chiamați la curtea boerăscă la o petrecanie, și astfel numai Florica rămase singurică. Ea se uita pe ferestri, să vadă, decă nu cumva voră năpusti și ceilalți hoți înăuntru.

De-odată ea vede o soară lungă, că se lăsă prete zid până la ușa din fundul podului, ca er o ușa la pod, — și ea vede cum se sue unu hoț pe scară, ca rogu-te, — să vină prin pod în casă, fără Florica bunăseară.

Florica îndată fugi în pod și se as-

cunse după ușă, apoi când voi să sară hoțul în pod, ea-i tăia capul cu paloșul și-l trase deoparte pe pod.

— „Măi... măuce-i hristovele, și bătă-i strigoi, — uite, că aia doi nu mai isprăvescu, și de când s'oră dus...”

— „Mai scii, ei s'oră dragostii!”

— „S'oră libovici se ca fata!”

— „Aia-i firetică fată!”

— „Ba-i fată mândră, cu minte frate, și aia s'ă nebun, să veți de nu-i înolăscăce erăși șiretuța valpoe!”

— „Mergi și tu Ursoiule, veți și săriți odată, că se face ziua”, — dise vătăvul măniosu pojaru.

Ursoiul însă cum ajunge în ușa podului, o și legă de colacii, — îi tăia și lui capul Floriceii, cătu bați în palmi.

Și totu așa tăia ea de ceo de hoți. Er pe când răsărea luceferul, vătăvul hoților sui el scara, cu gându cătu o furtună, ca să pedepsescă pe moșii aia, pentru-că nu potă implini nici atata lucru, unu ciardoi de omeni, — și ajunse și el la ușa podului, der în clipa când eră să-i taie și lui capul, se rupă de fuțera de sub picioarele lui și cădu cătu o barboniță la pământ. Însă îndată se sculă, și p'aci și er drumu; se șterse ca unu mățu ploatu căci ce-i-se năzări lui, nu-i mirosia a di de Pas'. El merse în codru la mamă-sa — și ea luă bobii. — bobii.

rëndu, după ce te-ai mai obosită, începe cu de cele mai ușore și mai puțin obositoare. După muncă e bună și repausul. Deci lucră la vreme, mănca la vreme, odihnesc-te la vreme. Făcându așa vei ave sporu la lucru, vei câștiga lesne cele de lipsă pentru traiu și vei fi totdeauna sănătos și vesel. Și atunci ce îți mai trebuie?

Din cele duse până aci despre muncă, s'a vădit, că ea este punea în lucrare a trupului și a minții omului, cu scopu de a produce ceva. Numai trupul singur n'ar pute să-și vârsă nimic folositor, decât n'ar fi cărmuit de minte; totu asemenea și mintea nu pôte lucra fără ajutorul trupului. Așa a vrut Dumnezeu; așa trebuie să fi!

S'a vădit mai departe, că numai prin muncă și străduință pôte omul să se folosească de isvórele de câștig, ce i-le pune firea la îndemână. Afară de aceea munca nobilitază pe om, îl întărește, oțelindu-i puterile; îl feresce de urit și de multe neburii și fapte rele și mai pe sus de toate îi înlesnesce traiul dîlnic și-i înmulțesce averea. Ea e o rugăciune via și neîncetată. Totu așa a înțeles și sfânta Scriptură, când a dîs: „Neîncetată v' rugăci!” Era o vorbă din bătrâni dîce: „Munca e brățare de aură”. Nisuiți fiă-care, de ori-ce stare, spre a câștiga această brățare de aură, și v'afi câștigat comóra cea mai mare din lume, ați făcut din viața vóstră pămîntescă, o grădină cerescă.

ECONOMIA.

Grajdurile.

Grajdurile pentru animalele de casă se fac pentru ca acestea să fiă scutite în ele de vîntu, de ploie, de căldura cea mare, ca și de gerul celú aspru.

Precum omul dintr'o casă umedă și cu ferestrele înțepenite, cari nu se mai pot deschide nicî odată, așa încatu aerul din aceea este totdeauna stricat și greu, — nu pôte fi gras și sănătos, ci mai mult palid și slab, ca cei ținuți prin temnițele întunecóse, întocmai așa nu pot fi grase și frumoase nicî animalele, cari sunt ținute în grajduri umede, scunde, strimte și întunecóse.

Oamenii mai s'eraci, deși sunt siliți a sedé peste iernă în asemenea

case, ca cele descrise mai sus, totuși ei nu sunt legați în acelea și îndată, ce vedu, că i dore capul, séu altcurat, séu se duc la vr'unu vecin, care are o casă ceva mai largă și mai sănătosă, pe când bietele animale de casă sunt legate bine cu strînguri gróse de iesle, ca să nu se pótă mișca, decâtu chiar pentru culcare.

În starea acésta sunt ținute multe din animalele economilor noștri câte o jumătate de an, neslobodindu-le de acolo, decâtu până la apă, ca și cei osendiți prin temnițe. Să nu ne prea mirăm d'era, când le vedem, că primăvera, deși unele iesu mai mórte de slabe din iernă, totuși după ce scapă din robia grajdurilor și se vedu la largul, își arată și ele semnele de bucuria prin alergări și sbierături puternice.

Impregiurarea, că multe din grajdurile economilor noștri de vite nu sunt destule de coréspundătoare scopului lor, că multe sunt prea umede și frigurose, din care cauză în iernile cele grele, de multe ori nu numai, că se rēcesc vitele, d'era chiar degeră, încatu după aceea trebuie să se prăpădescă; că multe au nisele esle scunde de nuele, încatu decât se împungu una cu alta, séu se deslégă vr'una, séu dă se se lîngă ca de în aceea și în diminea următoare o poți afla mórta: ne au îndemnatu să arătăm la acéstu loc, fiă și mai pe scurt, condițiunile mai însemnate, cari ar trebui să le întruască un grajd bun de vite.

Pentru a feri grajdurile de umedă, care, după cum am vădit, este scăderea cea mai mare, trebuie să le facem séu să le zidim pe un loc deplin uscat și decât se pôte ceva mai ridicat, în lipsa unui asemenea loc, este bine a să ridica acela prin bolovani de piétră și năsip.

Odată locul ridicat se începe adunarea materialului de zidit, ca: piétră, cărămidă var și celelalte. Când materialul se află totu adus la fața locului, se plănuesce și se sapă fundamentul, pe care apoi se ridică pereții. Ușa grajdului e bine să fiă spre m'edă și séu apus, de unde nu prea suflă vînturi reci, érá ferestrele de sticlă (glajă), în număr de celú puțin două, sunt de a se lăsa și face în perețele cu ușă, ca lumina să pótă p'etru unde în grajd

din dos, érá nu din față, de unde ar puté fi vătămătoare pentru ochii vitelor. Alte două ferestre mobile (mișcătoare), séu o ușă, ámblătoare sntu de a se face de cătră sură, decât grajdul este astfel întocmit, prin cari se se pótă pune nutrețul de lipsă în esle.

Înălțimea p'areților trebuie să fiă de celú puțin doi și jumătate metri la grajdurile de piétră, érá lărgimea se face în proporțiune cu numărul animalelor, ce voim a adăposti în acelea. Cu câtu se face grajdul mai larg, adecă pentru vite mai multe, cu atât se recere, ca acela să fiă mai înalt, deórece aerul în grajdurile cu vite multe se strică ușor și devine pentru ele înădușor, ba de multe-ori chiar stricacios.

În grajdurile scunde de lemn și indesuite de vite, nu este bine a se culca servitorii séu alți ómeni, deórece se pot înăduși peste nopte de carbon, un fel de aer r'ésultat de vite, de care omul pôte muri.

(Va urma.)

Lăutarul lui Mihai.

Intrase falnicul Mihai
Cu óstea prin Carpați,
Din lanțuri colea peste plaiu
Să scótă pe-ai săi frați.
Și cerul dulce și senin
Și elu se bucura,
Chiar sórele voiosu și plin
Sta sus și se mira.

De-odată însé vifor, nori
Se varsă peste văi
Și ca făcuți cei luptători
Perdú inimă și căi.
Vîntósele, unii dîcea,
S'au deșteptat din stânci;
Bălaurii, alții grăia,
Din pescerile-adânci.

De-odată însé 'n negrul hău
Eși ca din pămîntu
Lăutar, ce cu arcușul séu
Alinã vifor, vîntu.
„Venit cu mine!” elu dîcea
Mereu din arcuș trágendú,
Și óstea după elu suia
Voiosu pe plaiu cîntandú.

Ér dincolo, când a ajunsu,
Ca și suflat de vîntu,
Lăutarul pere, s'a ascunsu
Întrândú ca și 'n pămîntu.
Și mulți prin óste își dîcea:

„De sus a fost trimisú”,
Și sufletele-și aprindea
Cređendú, c'asa li-i scrisu.

Se duc tuandú și fulgerandú
Și 'n luptă cu căpcâni
Se 'ncleștă crâncenú, sguvindú
Pămîntul din țîțini.
Fú cruntă luptă, cruntú dușmanú,
Români se 'ndoia,
Dér étă sus de pe-unú tăpșanú,
Lăutaru-i infoca.

— „Pe ei cu toți — v'ertejú
[Români
Sufiați! și i-afi invinsu,
Și codrul negru de căpcâni
În țernă l'afi întinsu!”
Și flacări varsă 'n alú lorú peptu,
V'ertejú ei s'arunca
Și cei căpcâni pe toți de-adreptú
La iadú îi trimitea.

In Alba întră celú Mihaiu
Ca sóre strălucindú,
Români la elú din câmpu și plaiu
Alergă chiuindú.
Dér sus Mihaiu în celú palatú,
Mihaiu și căpitanú,
Băteau p'aharul ne'nchinatú
Cu negrii de dușmanú.

Și ér apare celú lăutarú,
Și tristú cîntandú dîcea:
„Mihaiu, Mihaiu! cu-acéstu p'aharú
Bei chiar viața ta!
Unú șerpe poți să lú bagú în sinú
Și totú se mai trăesci,
Dér de te 'ncređi în celú streinú,
Chiar cerulú ți-lú sdrobesci!”

Dér celú Mihaiu cu spada susú
Ca fulgerulú trecea
Și dela dorú pân' la apusú
Lui țera se inchina.
Și elu dîcea de sine plinú:
Lăutare, ai mințitú!
Ér unú cuvîntú ascunsú, streinú:
Mihaiu, tu ai trăitú!

Și étă dela Mirislău
Mihaiu invinsu fugea, —
Lăutaru 'n dealú cînta mereu
De vaille via:
„Mihaiu, Mihaiu, cu-unú șerpe 'n
[sinú
Totú mare vei trăi,
Dér de-i mai crede în streinú
Chiar ceru-ți vei sdrobi!”

Mihaiu în Pratu-lui-Traianú
Sta 'ntinsú fără cuvîntú,
Ér celú lăutarú de pe-unú tăpșanú
Striga plângendú în vîntú:
„Mihaiu, Mihaiu, cu-unú șerpe 'n
[sinú

VI. Peșitul.

Dimineta, când venira părinții fetei dela ospétu, se mirara mult, că nu veni Florica să se deschidă porța, decât numai după ce se săturara a o striga, și a-i spus, că ei sunt și nu-i altu.

Dér mai tare s'au miratú, când auđira minunazenia de pacoste, și apoi când deschise lădoiu, îngropătorul ilu îngropă de viu pe hoțu cu p'icina, care se sgulise și hemú într'unú colțu.

* * *

A trecutú multú, tare multú, dór unú an și mai bine, dela astă basmă, și étă haranca cea cu bobii érași îi dîse vátavului:

— „Auđi, puin-puioțul mamei. Tu fă-te unú drăguț de crășorú, adecă te îmbracă cu haine d'alea dubute dela crai, apoi te sue într'unú hinteu cu patru cai și te dú pe peșitele la fată, că mi spunu bobii, că tu și s'o celuesci, — și atunci să mi-o aduci mie, că vreu să-i scoțú ochii și să-i iau anima din sinú, căoi mi-a m'ncatú deca fi ai mei, deca frați ai t'ei.”

— „Hei he, că bine dîci. Așa voiu face și mé voiu sui-mé în hinteu, voiu în celú-o, — și atunci acasă vinú cu ea.”

Banditul se făcu în chipu de craiu tînăr și frumos, cu inele de diamantú și îmbrăcatú numai în posomantú, apoi astelu se duse la curtea lui Todorú boerulú,

că, mé rogú, până p'acolo ajunsese îngropătorul celú s'eracu — ér Florica era cocițá, și în cărciumă bágase cărciumariu, de-când cu pocozenia dróii de hoți, d'era să nu-mi uitú vorba — hoțul merse a peșitele la fată, și fata nu era ca fată bătrână, iubia și ea voinicii căoi dór nu putea să-i uréscă, când îi băjbăiau b'arile inimii de dragulú tinereților.

Ba mai lăsați-mé, dór am vreme până dimineta. Ei mai schimbară și inele, — ba frumoasă Florică se invoi a eși la plimbare cu noule ei drăguțe, până prin orașú și înderétu.

Că numai atata mai aștepta și elú, și apoi visitulú dete biciu smeilorú de cai, și Florica, bétă de iubire, nu luă séma înc'ătrău merge.

De-odată vede cu spaimă, că drăguțul ei, — de să-lú fi m'ncatú cáni — étă scóte unú paloșu otrăvitú, dîcendú:

— „Na, scorpie! Viperă! Vulpóie afurisitá! Tu mi ai m'ncatú friptú deca frați ai mei, deca dragú ai mamei mele; acum și-a sositú timpulú să plătesci atata jelu, și atata pagubă, ce mi-ai scotocóitú furândú galbui, haită... Da nu te-oiu nădusi mai în clipă, să te ducú la mama, ca să ochéscă și ea oine erai” — Și apoi ér îmblatú surugiulú caii de sbursu petritele țendări de sub f'auréla rótelorú.

Colo în fundulú codrulú era o peștă rălărgóe, câtú o sură de alea g'azdóie, și

din peșteră veni o schidóla de inhobătură desmățată cu bobii în palmă.

— „Nó! ai adus'o, meteleule?”

— „N'ai chiorú tréncu? — Nu ochéști tu pe hircóla de b'at'ăuse, care ne seceră dintregulú, să nu mai răm'namú prin sdrencurile p'adurilorú, iote-o scóritéla!”

„Acu moftorește-i județu, cum se scimú înăduși pe vulpóia asta?”

Haranca inohise pe Florica în oasă și alungă bobii în v'etra focului d'a potaia, ca să-i chétescă ochiulú, și bobaróii îi spuséu, ca Haramu de viață vestitá, spaima codrilorú, ce i o mai răm'asú, să iea de muiere pe viteza verguritá, c'asa ca ea nu mai g'asesce elú alta.

Și s'o 'nvoitú hoțulú. Ea era m'ndră și căldurósa. Ér după-ce haranca i-o încunatú, teciorulú în clipă o tulú bazdagamitele la b'alcu Bistriței, că avea habarú de galbuii Armenilorú.

Sóca în ceea d'i o și trimise pe fată cu două uoiere după apă la f'ânt'ana din dosulú st'nilorú, și Florica își face cruce, — că soia de ce, apoi ochi înderétu, și câtú ce baba n'o chitá din momealá, îmbracă st'lpulú f'ânt'anei cu hainele ei de pe d'asupra, ilu îmbródi cu cărpa ei cea de m'atase, apoi îi puse urciórele, unul d'o parte și unul d'alta, — mai ochi nițelú și începú a fugi v'endólu în ruptulú p'ámîntului, până se înstreiná prin s'elb'et'acia întunecósa a codrulú. Și totú alergă până eși la unú satú, care-i venia cunoscutú tare, și cum nu, când era chiar Bogáțeaua.

Fata și c'antá rudele și ele o omenirá popesce, apoi îndată aduse panduri dela

prefátuși și îi duse în d'riculú noptii de a tiptilú până în fundulú cop'acelorú, unde încungiará gaura hoțului și-lú ciupeli cu pe m'asa cu totú, îi îngujbá în lanțuri și-i aduse în satú. Aci o lume de ómeni s'adunara, ca la pocozenia, să vadă pe spaima de hoțu, ce le făcea atata pustiú de pagubă și le ciupela miórele din turme, vacile din grajdú, carulú cu juncii din sufletulú drumului.

Acu întregú ținutulú sufla mai la aședate și f'auri nu mai aveau atata lucru cu f'auritulú lăc'ătilorú, că Antichristu de Mormie era pusá la umbra f'aurilorú și m'asa înghiți unú pumnú de bobii, se înecă și o ciulila somnú de-a pururi.

Căți domni mari n'o cinstitú pe Florica pentru ochiulú ei, ér Grilățu, de glumétu ce era, numai ce se cunára cu Florica, și când sosiră părinții fetei de pe la valea C'isului, aflara juc'andú m'résa în șura biréului, să 'nt'erb'aciră și ei în beate, și nu ți-se ademenirá trei d'ile cu turloiu de vinú de sub p'anteóile greoiu alú buțilorú.

De-atunci nici n'o mai poreclescu Bogáțeaua pe comuna aia, ci-i d'icú Bogata, că o îmbogáțise Florica cu galbui, încatu să mai caupú pe sub p'ámîntu ai mai g'ási o comóra, ori două, din galbuii aceia. Dér nu-i umblá niméru prin urséla, să facá așa cevași, că și de i-ar g'ási, decât nu-i sciu desc'anta, nu-sú de nici o trebșórá, și mai ai de lucru și cu duhurú d'alea, de să le p'ice numele și renumele cu poreclá cu totú în vecii vecilorú.

I. Rodina.

Tu mare-ai fi trăitū,
Dér ai cređutū în celū streinū —
Și cerulū ți-ai sdrobotitū!

(Revist. Crit. Lit.)

Ar. Densușianu.

De petrecere.

Catechetulū: Spune-mi, Arone, pentru ce numiā noi pe Dumneđeu: „Tată de sēraci?”

Aronū: Pentru-cā elū dā totā averea la cei bogāți. Aceștia imbuibāndu-se de avere, ilū părăsescū și elē rămāne numai cu cei sēraci, carī într-una acirā la mână lui, dīcēndū mereu: „Tatălū nostru”, ca sē le dea și lorū partea ce li-se cuvine.

Iordache și Matache stau de vorbă împreună la unū paharū de voiā bună. Întrē altele vorbescū ei și despre copiii lorū.

Iordache: Ei bine, Matache, dreptate mai e și asta? Eu am numai unū copilū și erī și pe acesta mi-l-au luatū la oște?

Matache: Cređū, oā-ți va fi venindū greu destulū trēba asta, dēr sē veđi, cum s'a întēplatū cu mine. Eu am patru copii și pe nici unulū dintre ei nu mi-l'a luatū în cătane.

Iordache: Și toți sūntū de vremea aia și omeni oitovi, cum se cade?

Matache: Toți, dēu, aia!

Iordache: Ei, dēr cum se pōte una ca asta?

Matache: Fōrte bine, pentru-cā copiii mei sūntū tusū patru fete.

Mātușā Anghelușā plecase la America și tatălū spunea copiilorū sēi, cā s'a suitū în Bordo (Bordeaux) într'o corabiā și de aci a plecatū spre America, în altā parte de pământū.

Unulū dintre copii, care cunosea mai bine colorile, decâtū orașele Franciei, întrebā naivū: „De ce s'a suitū toomai în colōrea asta, și nu în alta?”

MULTE ȘI DE TOATE.

Sinucisā pentru unū romanū.

Fieca unui mașinistū din Rind, Kummels-burgerweg, de lângā Berlinū, oțea cu mare interesū romane, deși părinții ei o sfātuiau sē nu se adēncēscā mereu în desorierea de tragedii și drame închipuite.

D-ra Rind însă oțea pe sub ascunsū romane, ea cumpēra, pe furișū, fasciolele din romanele Maria Antoinette și Maria Stuart.

Fată cu suferințele acestorū regine eșecutate, se emoționā grozavū și le... rlvni sōrtea.

Deună-đi, în vremea dejunului, ea 'și aruncā cātū colo farfuria și se rugā de părinții ei, sē chieame pe oālāu, cāci și ea voia sē mōrā pe eșafodū, ca reginele.

Nenorocita a fostū dusā într'o casā de nebunī, uade s'a sinucisū prin nemānoare.

Era numai de 18 ani.

Strivitū de-o bute cu vinū.

„Univer-ulū” din Bucuresci istorisescō armătōrea întēmplare, ce s'a petrecutū într'o corunā din Romānia:

Dēunăđi locuitorulū Bāncioā George Lipianu, din comuna Merei, jud. Buzēu, venia spre gara Sāratei cu carulū, în care era pusā o bute mare plinā cu vinū.

Bāncioā era om cam glumețū și-i plăcea sē tragā diu cāndū în cāndū la mășea. În gāndulū lui își închipui, ce bine ar fi sē aibā elū butea aceea cu vinū? La iarnā de bună sēmā n'ași suferi de frigū! își dīse omulū începēndū sē cānte siugurelū:

Tata Noe celū bețrānū,
Fost'a fostū pui de Romānū,
Elu a nāscutū veselīa
Cāci a descoperita via;
Sē-l'a slavimū,
Sē-lū cinstimū
Totū cu vinū și cu pelinū,
Bēudū voicosū
Bucuroșū.

Nevea Bāncioā se lingeā pe buze, oāci soia, oū odatā ajunsū la Gura-Sāratei, va bea cātē-va litrișōre. Mergēndū înaintē, elū începuse partea a doua a cāntecului:

Cāndū potopulū s'a vērșatū
Totū ce-a fostū rēu s'a 'necatū.
Vrē sē dīcā, frāțiōre,
Cine-i rēu de apă mōre....

Pe cānd cānta mai bine și pe cānd carulū ajunsese în comuna Gura-Sāratei, de-odatā se rēstōrnā butea preste sērmanulū Bāncioā, strivindulū cu desvērșire. Nenorocitulū a muritū numai decātū.

Epigrafiē rusesci.

Nadar, principele fotografilorū, a primitū într'unū modū în adevērū prințiarū pe oficerii ruși în stabilimentulū sēu. Și ei la rēndulū lorū au imbogățitū cu autografele lorū prețiosulū albumū, minune de eleganță și bogățīā, pe care Nadar ilū are în salo-nulū sēu.

Amiralulū a scrisū: „Francoia este țēra încāntārei. Nu voiu uita nici-odatā plăcerile, ce am gustatū aci”.

Locotenentulū de vaporū Seletcki a scrisū:

„Tōte frumșēțile din lumea acēstā sūntū în Francoia”.

Martinoff a făcutū următorulū complimentū oșpelui sēu: „Trāiascā fotografiā francoesā”.

Căpitanulū de fregatā, T. de Stemman, a dīșū: „Acēste dīle sūntē cele mai frumōse din viēța mea”.

Bodionoff, unū sub-locotenent, a scrisū: „Ședare la Parisū imī va fi neuitatā”.

Nadar, care este unū infocatū turistū, a arētatū oficerilorū ruși bogatā sa colecțiune de arme afgane. Acestū fotografū a fostū numitū, în una din cālētōriile sale în Asia centralā, căpitanū onorariū alū cazacilorū din Merv. Cu acea ocaziune elū a primitū unū cuțitū cu douē tăișuri, de la colonelulū cazacū. Pe lama acestuiū cuțitū stā scrisū: „Eu formulezū dorințā, dāndū-ți acēstā armā, ca nici odatā sē nu fī sabiā rusā îndreptatā spre pieptū francoesū, nici sabiā francoesā îndreptatā spre pieptū rusescū. Unulū din tăișurī este Francoia cel-l'alt Rusia. Sē fīā ele reunite pentru tot-d'auna în contra inimicului comunū”.

Calendarul septemănel. Table with columns for dates (Dum., Lună, Marți, etc.) and names (Dum., Lună, etc.)

Cursul la bursa din Viena. Din 3 Noevmre 1893. Table with columns for various financial instruments and their values.

Prețurile cerealelor din piața Brașovū.

Din 3 Noevmre st. n. 1893

Table of grain prices in Brașov. Columns: Măsură sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 31 Octomvre n. 1893.

Table of commodity prices in Budapest. Columns: Săminte, Prețul per 100 ohilogr., etc.

Bursa din Bucuresci

din 1 Noevmre n. 1893.

Table of stock market prices in Bucharest. Columns: Valori, Cump. etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Noevmre 1893.

Table of local market prices in Brașov. Columns: Banca rom. Cump., Argintū român, etc.

Table of exchange rates for various currencies like Napoleon-d'or, Ruble rusesci, etc.

Cursul losurilor private

din 31 Octomvre n. 1893.

Table of private lottery results. Columns: num. vinde, etc.

Proprietarū: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorū responsabilū: Gregoriu Maiorū.

PUBLICAȚIUNE.

În pădurea „BRANIȘTEA” de pe hotarata comunei Poiana Măcului, proprietatea comunei bisericești de naționalitate grecescă din Brașovū, se vorū vinde copacii însemnați și anume: 1252.51 m. c. în 1203 trunchi de ștejar...

Protocollele de prețelā, precum și condițiunile de vēndare se potū lua spre cunoscință în cancelaria comunei bisericești, Tērgulū cailorū Nr. 12 înaintē a medii în decursulū ôrelorū de oficiu.

Brașovū, 15 (27) Octomvre 1893.

Comuna bisericești din cetate de naționalitate grecescă în Brașovū. 276,1-3.

BETIA

se vindecā prin Antibetin întrebunțat cu rezultatū strălucitū în o mulțime de casuri. Nenumērate mulțămite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere. Fiindū fără ori-ce gustū, se pōte da pătindūla de beție și fără scirea lui. Cutia costā 2 fl. 20 cr. duplā, pentru morbulū învechit 4 fl. 40 cr. trimițēndū se costul dinaintē și se trimite franco în tōte țērile. Se capētā la farmacia „La Vultur” Lugos, nr. 112, Banat. 265,2-12.

JERCZ-COGNAC Joriginal

introdus în tōtā Europa, cu mare succes, producț de vin alb curat andalusian din Riva,

RUBIO & COMP., JEREG. Butelia 3 fl.

Se pōte procura prin G. I. NICA Brașovū.

272,2-16

4. **Ball-Seidenstoffe von 45 kr.** bis fl. 11.65 per Meter sowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. und Postkarten 5 Kr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich.**

Chiaru acum a esitū de sub tiparū

CALENDARULU „AUROREI“

pe anulū comunū 1894.

Cu portretul episcopului IOANU LEMENI și alte mulțime de ilustrațiuni frumoșe.

Din cuprinsulū variatū și interesantū alū acestui Calendarū însemnāmū aici:

I. Partea calendaristică: Cronologia pe anulū 1894. — Păscălia pe anulū 1894. — Sărbătorile și alte zile schimbătore la răsăriteni și apuseni — Posturile. — Regentele an. 1894. — Eclipsele seu întunecimile. Cele 4 anutimpuri astronomice. — Semnele pentru fazele lunii. — Calendarū julianū-gregorianū. — Meteorologie. Sorele. — Fazele lunii. — Schimbarea timpului după planete. — Têrgurile (după datele oficiōse cele mai din urmă.) Serviciu postalū și telegraficū. — Îndreptarū financiarū.

II. Partea de cetitū: Ură și dragoste. (Novelă populară). — Motulū bêtânū. (Poesie.) — Mama. (Studiu caracteristicū.) — Cătră Prea sânta Feciōră. (Poesie.) — Căsătoria și înmormântarea la Romani. — O crimă misterioasă. (Istorisire din viața americană). — Ruga dorilorū. (Poesie.) — Higienă: Câte va cuvinte despre febrile tifoide seu tifosulū, ori în termeni populari: lungōrea. — Notițe folositorē. — Glume: (mare parte ilustrate) Iubitorulū de libertate. — Scusă. — Pricepere copilărescă. — Servitorulū credinciosū până la mōrte. — La școlă ovreiască. — Ce-a mai rēmasū. — La sfêrșitū. — După divorțū. — Rēspunsulū măcelarului. — Copilū modernū. — Intre doi egoiști. — O telegramă neguțătorească. — Ia menagiū. — S'a născutū înainte de vēculū seu. — Puținū periculosū. — Amorū modernū. — De-ale copiilorū. — Ilustrațiuni. Publicațiuni.

Se pōte procura dela Tipografia „Aurora“ A. Todoran în Gherla-Szamosújvár.

Câte unū esempl. cu 30 cr. + 5 cr. porto postalū, er' 6 esempl. cu 1 fl. 60 cr. sped. franco. 275.2-3.

Vestite în totā lumea sunt hârtiile de țigară

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES și LOHENGRIN“ din Fabrica Braunstein Frères, Paris

65 Boulevard Exelman 65.

Firma Braunstein Frères vinde numai produsele proprii, din fabrica lorū de hârtie în Gassicourt (S. & O.) în Franția.

Produsele acestui stabilimentū mărētū, întocmitū după principiile cele mai moderne suntū unū triumfū alū industriei de hârtie.

Unū depositū alū fabricii pentru vândare de hârtie și tuburi de țigarete sē află în **Wiena, K., Schottenring 25.**

Hârtia nōstră veritabilă franțusască precum și tuburi de țigarete fabricate din hârtie „Les dernières cartouches“, la care pe fiă-care cartonū este firma „BRAUNSTEIN FRÈRES“ se vinde în tōte marchetăniile, și în tōte traficele reg. ung. de tutun. 135.8-*

Dintre tōte hârtiile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hârtia de țigarete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lorū

JOSIFU BARDOU & FILS
în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aurū, 16 diplome de onōre mari,
20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hârtia, care în finețā și bunătate întrece tōte celelalte hârtii de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunei veritabilă, decă fiă-care cãrticică pōrtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adecă într'o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpētātū în Brașovū la tōte marchetăniile și bęcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū. 3.8-53.

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTULU DE CREDITU
ȘI DE ECONOMII
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVU,

Giro-Conto
la banca
Austro-Ungară.

primesce depunerī spre fructificare pe lângă 4 1/2 % și plătesce însași darea de venitū pentru ele.

Escomptează cambiū cu interese dela 5 1/2 % în sus;
 Acordă împrumuturi cambial-hipotecare, până la jumătate din valōrea ipoteci cu 6 %;
 Lombardează efecte și monete, acordândū 85 % din valōrea de curs, și
 Giuvaerii și mărfuri acordandū 2/3—3/4 a valōrei lorū ca împrumutū, cu procente dela 5 1/2 % în sus,
 Cumperă și vinde efecte. Valute și devise cōtate la bursele din Budapesta, Viena și Bucuresci după cursulū dīlei, recomandandū mai alesū pentru plasări de capitali diferitele efecte române, cari pe lângă cea mai mare asigurantă ofer unū produsū de peste 5 %, și cari sē află totdeauna de vëndare la cassa institutului în Brașovū;
 Efectuesce sub cele mai ieftine condițiuni plăți și încassări și eliberează asemnate asupra tuturorū piețelorū, mai ales din România;
 Rescumperă fără nici o detragere cupōne, le escomptēză naintea scadenței lorū și cumperă cu cele mai bune prețuri cupōne dela efecte române;
 Ingrigesce în comisiune ori și ce transacțiā ajutatā fiindū de legăturile ce le întreține cu firme de rangul primū în Budapesta, Viena și Bucuresci, de a putea servi clientelei sale în celū mai culant și folositorū modū;
 Dă cu chiriā magazine și locuri de depou pe teritoriulū seu alătura cu gara reg. ung. de stat și legatū cu acēsta cu dōcā căli ferate, Strada Gării Nro 45, și în fine
 Face asigurări asupra vieței omului, ca reprezentantā a societății de asigurare „EQUITABLE“ din New-York, după condițiunile avantajoșe ale acestei societăți, în tōte combinațiunile.
Biroul: piața, tirgulū botelorū Nr. 22. etagiulū I.
 Ore de oficiu: 1/2 8—1/2 2, ore de cassā: 8—1. 64-*

Sch. Kneipp

Neapărat de lipsă pentru fiăcare familiā este
Cafēua-Malz a lui Kathreiner Kneipp
 cu gustū de cafea bōne.

Acēsta este avantajosū cā pōte înlocui cafēna amestecatā cu oichorie ofrândū o cafea hrănitōre și gustōsā, un escelent surrogat la cafea. De recomandat pentru femei, copii și bolnavi.
 Păđiti-ve de imitațiā.
Se află în totū locuū. (87-88.) 1/2 Fălle 25 cr.

KRONEN COGNAC
— DER —
ACTIEN-GESELLSCHAFT
— FÜR —
COGNAC-INDUSTRIE

în **Budapesta**
 se pōte întrebuinta și ca
medicamentū,
 Recomandatū de profesorii dela
 Universitate:
**Angyán, Kétli,
 Kézmárszky, Korányi,
 Kovács, Müller, Réczey,
 Stiller și Tauffer.**

Deposit în Brașov la: I. L. & Heshaimer,
 Heinrich Zintz, Demeter Eremias nepoții, Heinrich
 Wagner, Karl Irk, Ioan Dușoiu & su.

Anunțuri
(insertiuni și reclame)

Suntū a se adresa subscri-sei administrațiuni. în casulū publicării unui anunțu mai

mult de odată se face scādēmētū, care cresce cu cātū publicarea se face, mai de multe-ori.

Administrațiunea
 „GAZETEI TRANSILVANIEI.“